

„Glas naroda“ je neodvisen dnevnik, je glas slovenskega ljudstva. To je že dokazal dosedaj in tega načela se bo držal v bodoče.

Mesečna naročnina
20 Din, za inozem-
stvo 35 Din. Ured-
ništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ul. 23.
Tel.: 2566, int. 3069

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
Telefon 3855. - Ček,
račun: Ljubljana
št. 14.614. Oglasi po
ceniku. Pri večkrat-
nih objavah popust

Današnja številka vsebuje:

Deklaracija dr. Mačka
Bogovi na zatonu
Uboj na trgatvi
Slava 16. art. polka
Za resnico
Važna zahteva našega novega
pokreta

Št. 42

Izhaja dnevno razen ponedeljka
in dneva po prazniku

V Ljubljani v četrtek, dne 6. junija 1935

Rokopisov ne vračamo

Leto I

Deklaracija dr. Mačka

Mesto svojih poslancev je poslal dr. Maček v skupščino svojo deklaracijo. Prav za prav je poslal kar dve deklaraciji: eno kot šef združene opozicije, drugo pa kot »vodja hrvatskega naroda«, kakor se formalno imenuje v deklaraciji hrvatskih narodnih zastopnikov. Smisel obeh deklaracij pa je isti, da namreč dr. Maček in njegovi poslanci ne gredo v skupščino, temveč da vztrajajo še naprej na svojem načelnem negativizmu in da vsaj v sedanjih razmerah ne sprejemajo borbe na parlamentarnih tleh. Vsebinsko obeh deklaracij je v glavnem ista in zato tudi ni bilo stvarne potrebe za dve deklaraciji, tem manj, ker je ena skupna deklaracija politično na vsak način močnejša od dveh posebnih. Pa v tem je neka posebnost dr. Mačkove politike, da mora v vsakem primeru poudariti, da je njegovo hrvatstvo nekaj čisto svojevrstnega, radi česar so tudi bili pripuščeni k skupni seji voditelji nekdanje Davidovičeve, Spahove in zemljoradniške stranke šele potem, ko je hrvatska Mačkova stranka že storila svoje sklepe. Zaveznikom v združeni opoziciji se torej ni dovolilo nič drugega kakor da sprejmejo to, kar je sklenil dr. Maček s svojimi najbližji hrvatskimi pristaši.

Da se je dr. Maček zopet zatekel k absolutnemu negativizmu in k abstineni, je pač posledica njegovega strahu pred lastnimi volilci, ker se boji, da bi njegovi sfanatizirani volilci smatrali odstop od najbolj skrajnega negativizma kot znak popuščanja. Politika večnega odklanjanja vsakega kompromisa je dr. Mačka že tako uklenila v svoje spono, da je že izgubil svobodo delovanja.

V svoji deklaraciji utemeljuje dr. Maček, da zaradi volilnega nasilja ne gre v skupščino. Slaba utemeljitev je to, kajti kje bolj, ko v skupščini bi se z uspehom moglo govoriti o teh nasiljih. Drugo vprašanje pa je seveda, če dr. Maček sam ne čuti, da bi to sklicevanje na »nasilja« ne imelo pravega uspeha. Kajti tudi dr. Maček ve, da n. pr. v Zagrebu več ko polovica uradništva ni volila kandidatov na listi predsednika vlade in tudi dr. Maček ve, da so bili n. pr. njegovi volilci ob kranjski meji tako zelo svobodni, da so mogli terorizirati volilce celo v črnomeljsem okraju. Debat o nasiljih bi bila torej zelo slab in dvorezen argument. Ali se je zaradi tega ognil dr. Maček tej debati?

Koncem svoje izjave pravi dr. Maček, da je edin izhod, da se sedanja, komaj izvoljena skupščina razpusti in razpišejo nove volitve na podlagi novega volilnega zakona in pod nevtralno vlado. Morda so Mačkovi volilci nad to zahtevo navdušeni, ker navidezno izgleda v resnici silno enostavna. Zalibog pa dr. Maček ni povedal, kako se naj ta stori! Volilni zakon more izpremeniti vendarle samo skupščina, kako ga pa naj ta sprejme, če se naj takoj razpusti. Zakaj ni dr. Maček v svoji zahtevi bolj jasn? Dr. Maček zahteva nadalje pošteno nevtralno vlado. Katera vlada pa je nevtralna? Ali tudi tista, ki ne izpolne prav vseh zahtev dr. Mačka ali samo tista, ki pleše tako, kakor zahteva dr. Maček? Kaj si vendar dr. Maček predstavlja pod nevtralno vlado?

Dr. Maček pravi nadalje, da bi samo tako izvoljeni poslanci bili pravi zastopniki naroda. Ali res tako misli? Kaj pa če dr. Maček s svojim hrvatskim zasebnim stališčem ne bi mogel dobiti večine, kar je vrhu vsega zelo verjetno, ker so pač Hrvatje v Jugoslaviji v manjšini? Kaj pa bi bilo potem s praviimi zastopniki naroda? Menda se dr. Maček ne domišlja, da morajo Slovenci voliti tako, kakor zahteva dr. Maček, ali da bodo Srbi volili poslance po diktatu iz Zagreba?

Razmerje sil v Jugoslaviji je takšno, da niti ena pokrajina ne more dobiti večine nad drugo. Tudi za dr. Mačkovo skupino velja to in če hoče uveljaviti svojo politiko, potem ji preostaja samo ena pot — in to je pet kompromisa. Toda kompromis z onimi, ki predstavljajo večino pri drugih in ta večina je danes edinole v skupščini. Samo v skupščini more zato priti tudi do kompromisa.

Po padcu Bouissonove vlade

Pred razpustom parlamenta?

Splošno presenečenje

Pariz, 5. junija. Havas poroča: Rezultat glasovanja, ki je vrgel Bouissonovo vlado, kaže, da se opozicija razteza v glavnem od komunistov, pa desno do francoskih socialistov. Te skupine so v celoti glasovale proti vladi.

Med poslanci drugih skupin, ki so glasovali proti vladi, je treba posebej omeniti 65 radikalnih socialistov. 60 poslancev se je glasovanja vzdržalo, 25 jih je bilo pa odsotnih.

Sedaj jim je žal

Opazili so, da je poslance, ki so sami glasovali proti vladi, padce kabineta vendar presenetil. Mnogi med njimi so izjavili, da niso želeli padca vlade in da bi radi videli, če bi jim vlada dala priložnost za novo glasovanje, da popravijo to napako. Teh poslancev je toliko, da bi vlada po »Matinovi« računih dobila večino 12 glasov, po računih »Petita Parisien« pa 16 glasov.

Peta vlada... trodnevnik

Bouissonova vlada je bila peta v tretji republiki, ki je padla tretji dan po sestavi. Prvič se je to zgodilo maja leta 1877. (vlada Rochboulja), druga leta 1914. (Ribot), tretja leta 1926. ob krizi franka (Herriot), četrta leta 1930 (Chautemps). V političnih krogih so si edini, da je ta kriza, do katere je prišlo komaj par dni po padcu Flandinove vlade, veleresen dogodek.

Bivši bojovníki obsojajo

Osrednja zveza francoskih bojevnikiških združenj bivših bojevniki, je objavila odprto pismo parlamentarcem. V tem pismu nastopa zveza proti neprestanim ministrskim krizam in pravi med drugim, da kmalu noben francoski državljani ne bo razumel, zakaj parlament strmo glavo posamezne vlade, da bi jih nato naslednjega dne sprejel v malone isti sestavi.

Okoli Bourbonse palače so demonstrirali desničarski študentje, po večini člani patriotske mladine.

Komentarji listov

Pariz, 5. junija. Havas poroča: Večina današnjih listov obsoja poslance, ki so pripomogli k padcu Bouissonove vlade, tiste vlade, v katero je francoska javnost polagala toliko nade. Spričo nejasnega položaja se listi vzdržujejo prognoze o kombinacijah, ki bi mogle dobiti večino v zbornici.

»Journal« omenja glasovanje radikalnih socialistov in pripominja, da je njihov poslanski klub z velikansko večino sklenil glasovati za vlado, le 12 poslancev je glasovalo proti temu sklepu. Vzlic temu je pa 65 radikalnih socialistov glasovalo proti vladi.

»Figaro« in »Matin« mislita, da je treba zbornico razpustiti.

Desničarski »Jour« obsoja radikalne socialiste in dvomi, da bi v sedanjih okoliščinah mogla obdržati morebitna Herriotova vlada. List poudarja, da je bila strmo glavo vlada Bouissonova vlada res pravi izraz dejanskega razpoloženja v državi.

Glavni organ socialistov priporoča sestavo prehodne volilne vlade.

Socialisti za volilno vlado

Socialistična poslanska skupina je imela nočujočo sejo, na kateri je sprejela resolucijo, da zahteva sestavo vlade, ki bo zmogla boriti se proti spekulaciji. Resolucija pravi dalje, da zahteva socialistična skupina sestavo vlade, ki bi pripravila razpust sedanjega parlamenta, da stopi pred narod z jasnim programom gospodarske in finančne obnove države.

Če torej dr. Maček noče v skupščino, če se zateka zopet k abstineni, potem je to dokaz, da noče kompromisa, da noče niti sporazuma, da noče urejenih razmer. Kaj pa potem hoče? S kompromisom s politiki, ki nimajo nobenega mandata, vendar ni mogoče noben konkretno veljaven sporazum, ker manjka tisti, ki ima moč, da dogovorjeni sporazum izvede. Kaj hoče torej doktor Maček?

Tako pušča deklaracija dr. Mačka, čeprav dvakrat povedana, odprta vsa vprašanja in jasno je le eno, da dr. Maček odklanja, načelno in neodjenljivo odklanja ter da hoče zmagati z negativizmom. Kam ta privede, je spoznal dr. Maček že sam, ko je moral javno izjaviti, da nima nobene zveze z generalno stavko, ki da se je pripravljala za 3. junij. Pa tudi vsa druga jugoslovanska javnost ve, kako nevarne posledice za ves narod in za državo more roditi ta neodjen-

Težavna posvetovanja za sestavo nove vlade

Bouisson odklanja

Pariz, 5. junija. Havas poroča: Doznava se, da je predsednik republike ponovno ponudil mandat za sestavo vlade Bouissonu, Bouisson je pa ponudbo odklonil. Danes dopoldne bo državni poglavar sprejel predsednika senata Jeanneneya. Če bo, kar je zelo verjetno, tudi ta odklonil mandat, bo Lebrun po vsej priliki ponudil mandat za sestavo nove vlade Lavalu. Kakor se doznava, bo predsednik republike insistiral na tem, da g. Laval ta mandat sprejme. Prosil bo mandatarja, da sestavi vlado še danes. Ne ve se še ob tej uri, če je bil predsednik senata že v avdijenci.

Laval — novi mandatar?

Med tem pa je predsednik republike Lebrun že ponudil mandat za sestavo nove vlade dose- danjemu zunanjemu ministru Pierru Lavalu. G. Laval je baje v načelu pristal, da sestavi vlado. Splošno računajo, da se bo zunanjemu ministru sestava vlade tudi posrečila. Prevladuje pa obenem mnenje, da je v nasprotnem slučaju razpust parlamenta neizogiben.

Laval vrnil mandat

Pariz, 5. junija. AA. V poslednjem trenutku se doznava, da je g. Laval sklenil vrniti mandat.

Ko je Laval zapuščal zunanje ministrstvo, da odide s tem namenom v Elizejsko palačo, je izjavil prisotnim novinarjem:

Resolucija, ki jo je sprejela radikalna

socialistična skupina, je sestavljena v popolnoma ustrezajočih izrazih. Toda pogoji, pod katerimi so to resolucijo sprejeli, mi ne dajejo upanja v čvrsto večino, ki je neobhodno potrebna za boj proti spekulaciji in za obrambo franka.

Za razpust parlamenta

Pariz, 5. junija. AA. Več današnjih listov odločno zahteva razpust parlamenta. Stephane Lauzanne vzklika v »Matin«: Naj gredo! Nato pa nadaljuje: Po snočnjem glasovanju v parlamentu se more z gotovostjo reči samo eno, in to je, da je država že dovolj dolgo gledala to zbornico, ki je storila toliko zla in ki ni sposobna, da bi storila le trohico dobrega.

Tudi »Figaro« ne vidi drugega izhoda kakor razpust parlamenta, toda razpustiti ga mora vlada, ki bo zagotovila državi potrebna sredstva.

Vsi odklanjajo

Pariz, 5. junija. AA. Predsednik Lebrun je ob 20. povabil k sebi predsednika radikalno socialistične stranke Herriota in podpredsednika poslanske zbornice, člana radikalnosocialističnega kluba Delbosa. Nato je ponudil mandat za sestavo nove vlade g. Herriotu, ta je pa mandat odklonil.

Nato je Lebrun ponudil mandat za sestavo vlade mornariškemu ministru Piétriju.

30.000 delavcev gradi ceste v Vzhodni Afriki

Rim, 5. junija (pr.) Današnji italijanski listi objavljajo obširne popise iz življenja italijanskih delavcev v Eritreji in Somaliji. Iz njih posnemamo, da je že zdaj tam zbranih 30.000 delavcev, večinoma specialistov v gradnji cest. Njih življenje je zelo trdo. Trpe strašno pomanjkanje vode in tudi zdrave, redilne hrane. Mnogo jih je zbolelo in transporti bolnikov v domovino se vrste iz dneva v dan brez prestanka. Razočaranje teh bednih in lačnih, ki so šli v daljno Afriko iskat si kruha, je veliko.

»Incidenti, ki so nastali z orožjem, se lahko uredijo samo z orožjem« ...

Milan, 5. junija. AA. Turinska »Gazzetta del Popolo« piše o predstojećem milanskem sestanku odbora za ureditev italijansko- abesinskega spora in pravi med drugim, da zaradi metod, ki se jih poslužuje Abesinija, ta odbor ne bo nikoli dokončal svojega dela. Zaradi tega je bilo nesmiselno izročiti temu odboru tudi ureditev meje. Sedanjega stanja ne more urediti niti deset odborov, kaj šele eden, pravi list. Incidenti, ki so nastali z orožjem, se lahko uredijo samo z orožjem.

ljivi negativizem. Naj se ne čudi dr. Maček, če zato jugoslovanska javnost noče dopustiti, da bi zmagal ta negativizem, ker ne more dopustiti, da bi ta ogražal življenjske interese našega naroda in države. Temu negativizmu mora jugoslovanska javnost napovedati borbo, ker bi se drugače izneverila sama sebi.

Ključ do situacije je bil v znatni meri tudi v rokah dr. Mačka in mogoče bi oti tudi čisto v njegovih rokah, če bi nastopil s konstruktivnim jugoslov. programom. S svojo čisto negativistično deklaracijo pa je ta ključ za dr. Mačka izgubljen. Samo krivda dr. Mačka in njegove negativistične politike je, če bo jugoslovanski narod tudi brez njegovega sodelovanja uravnal svojo usodo. A narod živi in hoče živeti in zato ne more in noče zaradi pasivnosti politizastati v svojem razvoju.

Nobenega novega incidenta ni bilo!

Izmišljene vesti laških listov

London, 5. junija. AA. »Daily Telegraph« poroča iz Addis-Abebe, da izjavljajo tamkajšnji uradni krogi, da jim ni nič znanega o kakšnem novem italijansko-abesinskem obmejnem sporu, o katerem so včeraj poročali iz Italije. — Današnji »Daily Telegraph« te svoje včerajšnje vesti še bolj potrjuje z izjavo abesinskega zunanjega ministra Neuratha napram angleškemu poslaniku v Berlinu, češ da je nemška vlada pripravljena skleniti vzhodni pokrajinski pakt na podlagi medsebojnega posveta, nenapadanja in nepodpiranja napadalec, Francoska nota pravi, da je Francija pripravljena nadaljevati z Nemčijo pogajanja na podlagi teh predlogov.

Lavalova nota Nemčiji

Pariz, 5. junija. AA. Poučeni krogi potrjujejo, da je Laval izročil nemškemu poslaniku noto o vzhodnem paktu. Francoski odgovor je v zvezi z izjavo nemškega zunanjega ministra Neuratha napram angleškemu poslaniku v Berlinu, češ da je nemška vlada pripravljena skleniti vzhodni pokrajinski pakt na podlagi medsebojnega posveta, nenapadanja in nepodpiranja napadalec, Francoska nota pravi, da je Francija pripravljena nadaljevati z Nemčijo pogajanja na podlagi teh predlogov.

Francoski odgovor Berlinu

Pariz, 4. junija. Havas poroča: Današnji »Excelsior« javlja, da je francoski odgovor na nemško spomenico o francosko-sovjetskem paktu že sestavljen. V Berlin ga bodo poslali tekom današnjega ali jutrišnjega dne. List pristavlja, da je angleška vlada že sporočila javnosti, kako sodi o tolmačenju locarnske pogodbe. Zaradi tega je sedaj jasno, da bo angleški odgovor sestavljen v drugačnem tonu kakor francoski, da pa bo prišel do istih stvarnih sklepov kakor odgovor francoskega zunanjega ministrstva.

Vremenska napoved

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Od časa do časa oblačno, možnost neviht.

Politični humoristi

Pri »Slovenca« so postali humoristi. Radi citirajo »Jutro«, kadar piše o nas in našem listu. »Jutro« jim je zato hvaležno in citira narobe »Slovenca« kadar govori o nas. Ranjki deželni poslanec Pakiž je to imenoval hojo »Okoli žvota v aržete«.

Nas veseli, da »Slovenec« ni vedno čemenen in tako neznansko skrivnostno ginjen. Pravijo, da nekateri obsojenci dobe takozvani »Gelgen humor«, ker se v takšnem stanju lažje poslove od te solzne doline. Mislimo, da se »Slovenec« še ne misli tako hitro posloviti, ker more izvršiti še nekaj pokore. Naj nam verjame, da sočustvujemo z njim. Gotovo je hudo, kadar je človek peklensko žejan, pa misli, da se ne sme dotakniti piva pred seboj na mizi, ker se je nekoč zarekel in se v šibkem trenutku proglasil — za abstinenta.

.. Mi smo v skrbi za njegovo zdravje, ker se bojimo, da bo, ko ga mine trma, zopet preveč pil. To pa ni zdravo ne za telo, ne za dušo krščansko!

Kaj prepoveduje nemška cenzura

Visoko stališče gospodov pri »Jutru« ni trajalo dolgo in v polemiki z nami so se skromno zadovoljili samo s tem, da se poslužijo citatov iz »Slovenca«. Pikantno je pri tem, da citirajo najprej »Slovenčev« napoved, da se bo »Glas naroda« unesel. Ali je morda to tiha, a tem bolj vroča želja gospodov pri »Jutru«?

Pa zanimivo je tudi to, da odgovarja »Jutro« s citiranjem »Slovenca«. Ali je morda v tej seveda neprosto voljni skladnosti obeh ljubljanskih jutranjnikov tihi dogovor, da je narušen idilični mir v borbi med klerikali in liberalci, če bi se namreč nehal monopol samo dveh vodilnih dnevnikov Dravske banovine.

»Jutro« kolosalni odgovor

»Manchester Guardian« objavlja navodila, ki jih je pred kratkim dobil nemški tisk od Göbbelsa. Med drugim je po teh navodilih nemškim listom prepovedano: Vsako namigavanje na enakost ciljev Nemške sudetske stranke Henleina ter nemške narodno-socialistične stranke, ker bi taka namigavanja otežila položaj Henleinov stranke na českoslovaškem. Obisk poljskih oficirjev v Berlinu je treba še nadalje prikrivati. Med Nemčijo in Rumunijo je bil sklenjen sporazum o dobavi bencina. O tem se ne sme poročati, ker bi mednarodna javnost potem spoznala, da primanjkuje Nemčiji bencina. O južnotirolskem vprašanju se tudi ne sme nič pisati (ker pač hoče zopet enkrat biti Hitler z Italijo na dobrem).

Podvodni klub so ustanovili v Parizu

Jean Painlevé, sin nekdanjega francoskega ministrskega predsednika, je ustanovil v Parizu podvodni klub. Izpopolnil je neko iznajdbo, da morejo ljudje s tenko gumasto čelado, v katero se dovaja zrak, prebiti pod vodo ure dolgo. Pravila novega podvodnega kluba so že izdelana. Še letos namerava klub prirediti pod vodo teniške tekme, dirke, nogometne tekme, pa tudi lov na razne vodne živali. Predvsem pa bodo vse dogodke pod vodo filmali. Na obali Bretanje bo ustanovil klub v ta namen pravi podmorski studio.

Kratke vesti iz tujine

Budimpešta, 5. junija. W. Ker je českoslovaška pošta uprava, kakor poročajo madjarski listi, sklenila, da ne bo več sprejemala pošiljk, opremljenih z madjarskimi znankami po 20 in 40 helerjev, ki nosijo napis »Pravica za Madjarsko!«, je zdaj madjarska pošta uprava razposlala vsem madjarskim poštnim uradom okoliščino, naj ne sprejemajo več českoslovaških pošiljk, opremljenih s českoslovaškimi znankami po 25 in 30 vinarjev. Madjarska prepotenca že res ne ve, kaj bi si zamislila v svojem besnem revizionističnem boju s sosedi...

Monakovo, 5. junija. W. Dr. Gross, šef urada za rasno politiko pri nacionalno-socialistični stranki Nemčije, je danes podal tu nekaj zanimivih izjav o rasni politiki tretjega Rajha. Znanost, tako je raztrgal svetovni, je že popolnoma edina v tem, da priznava Nemčiji, da je njena pot na tem polju povsem točna in pravilna, tako da v tem pogledu ni zares nobena kritika več na mestu. Rasna politika tretjega Rajha hoče rešiti nemški narod gotove smrti in mu odpreti nova pota, ki naj mu zagotove nesmrtnost, če se po človeško smemo tako izraziti. V ta namen je treba zastaviti vse sile v pobijanje treh velikih nevarnosti, ki groze pospešiti rasno in biološko dekadenco nemškega naroda. Te tri nevarnosti so: upadanje rojstev, naraščanje smrtnih primerov in nezdravo križanje ras.

Zadnjič predsednik

London, 5. junija. AA. Predsednik vlade MacDonald je danes po vsej priliki zadnjič predsedoval tedenski seji angleške vlade. Na dnevnem redu so bila vprašanja pomorskih pogajanj in Hitlerjevega odgovora na vprašanja, ki mu jih je bil stavil angleški poslanec v Berlinu v zvezi z njegovim znanim govorom.

Vsi mandati poslancev Jevtičeve liste verificirani

Slovenska Mačkova poslanca nista bila verificirana, ker nista izročila polномоčja

Beograd, 5. junija b. Danes ob 9. uri je bila druga seja verifikacijskega odbora, ki ji je predsedoval bivši minister Dragiša Cvetković. Na seji se je danes razpravljalo o spornih mandatih Dravske in Primorske banovine. Za Dravsko banovino je bilo vloženih 6 pritožb za srez celjski Mačkov kandidat Vabič, za srez Ptuj Mačkov kandidat dr. Kukovec, za srez Kamnik Jevtičev kandidat Anton Cerar, za srez Maribor — levi breg Franjo Borič. Verifikacijski odbor je vse te pritožbe temeljito pregledal in pro- učil in jih končno vse zavrgel. Na ta način so bili verificirani vsi mandati poslancev iz Dravske banovine, ki so bili izvoljeni na listi predsednika vlade g. Bogoljuba Jev- tiča.

Načeloma je verifikacijski odbor na da- našnji seji verificiral tudi vse one mandate poslancev, v državi, proti katerim ni bilo nikakih pritožb razen mandatov onih po- slancev, proti katerim sicer ni bilo nikakih pritožb, ki pa niso izročili svojih polno- močij na prvi parlamentarni seji, kakor to določa skupščinski poslovnik. Na ta način nista verificirana mandata obeh slovenskih poslancev Rudolfa Pevca in dr. Doboviška, ki sta bila izvoljena na listi dr. Vladka Mačka, ker nista oddala svojih polномоčij Narodni skupščini. V splošnem je odobre- nih okrog 370 mandatov iz cele države. Da- našnje seje verifikacijskega odbora se je od poslancev iz Dravske banovine udeležil Mi- lan Mravlje, dr. Ivan Lovrenčič kot namest- nik dr. Ivan Jančič. Prihodnja seja verifi- kacijskega odbora bo jutri ob 9. uri do- poldne.

Bolgarski komentar o Mačkovi abstinenci

Soifja, 5. junija. AA. Včerajšnji listi pri- obučujejo poročila o otvoritvi jugoslovanske narodne skupščine. Popoldanski »Mir« pri- obučuje članek bivšega bolgarskega poobla- ščenega ministra v Pragi dr. Borisa Va- zova pod naslovom »Nova skupščina«. V članku pisec takole komentira odsotnost opozicije:

Opozicija pod vodstvom dr. Mačka je vnaprej vedela, da bo spričo sedanjega vo- lillnega zakona njeno zastopstvo v skupšči- ni omejeno, a vendar se je ta opozicija udeležila volitev. Ne moremo misliti, da bi bila upala, da bo dobila večino. Če je opo- zicija pristala na pravila igre, se spodobi, da to igro dokonča, tem bolj, ker pomeni

Ob koncu seje verifikacijskega odbora je predsednik odbora g. Dragiša Cvetković sprejel narodnega poslanca za srez Bihač Abdulaha Ibrahim Bašića, ki je bil izvo- ljen na listi dr. Vladka Mačka. Ob tej pri- liki je poslanec Bašić izročil verifikacij- skemu odboru svoje polномоčje.

Tretja seja poslancev Jevtičeve liste

Beograd, 5. junija b. Danes popoldne ob 18. uri je bil tretji sestanek Kluba narod- nih poslancev, izvoljenih na listi predse- dnika vlade g. Bogoljuba Jevtiča. Seji je predsedoval g. Bogoljub Jevtič.

Sestanek slovenskih poslancev

Beograd, 5. junija b. Danes ob pol 20. uri je bil v klubskih prostorih Narodne skup- ščine sestanek Krožka poslancev iz Drav- ske banovine, ki so se ga udeležili poslanci polnoštevilno. Sestanku je predsedoval g. Ivan Mohorič. Na sestanku se je obravna- valo vprašanje organizacije in sistematič- nega dela.

Pred trgovinskimi pogajanj z Italijo

Beograd, 5. junija b. Minister za trgovino in industrijo dr. Milan Vrbanić je imel pred nekaj časa v Splitu daljše razgovore s predstavniki trgovske in industrijske zbornice. V razgovorih o raznih gospodar- skih vprašanjih so splitski gospodarstveniki opozorili g. ministra na potrebo čim hi-

trejše sklenitve trgovinske pogodbe z Italijo in rešitve vprašanja nemških turistov. Mi- nister Vrbanić je izjavil, da se bo vse ugod- no rešilo in da bo v teku najkrajšega časa odpotovala naša delegacija v Rim, da začne z italijansko vlado oficijelne razgovore za sklenitev trgovinske pogodbe med nami in Italijo.

Kar se tiče kliringa za nemške turiste, se je od naše strani storilo vse najpotrebnejše in pričakujemo ugodne rešitve. Verjetno je, da bo Nemčija sprejela predloge, ki jih je predložila naša država in ki popolnoma odgovarjajo interesom tako ene kakor druge države. Ti predlogi so v skladu z važ- nimi sklepi za turistično konvencijo, ki je bila sprejeta lansko leto med Jugoslavijo in Nemčijo.

Slovenski poslanci za naše vinogradništvo

Beograd, 5. junija b. Danes dopoldne je obiskala številna deputacija slovenskih na- rodnih poslancev kot zastopnikov vinograd- niških srezov ministra za kmetijstvo g. dr. Dragutina Jankovića. Deputacija je razlo- žila g. ministru potrebe slovenskega vino- gradništva in mu objasnila večmilijonsko škodo, ki je nastala radi zadnjih mrazov na vinski trti ter ga naprosila, da bi otvoril polmilijonski kredit za nabavo modre ga- lice odnosno da bi se nudila denarna pomoč oškodovancem. Minister dr. Dragutin Jan- ković je izjavil, da ima rešitev že priprav- ljeno in da bo predlagal na prvem mini- strskem svetu naknadno pomoč v iznosu dva in pol milijona dinarjev.

Začasni statuti kluba Jevtičevih poslancev

Beograd, 5. junija. Na noćajšnji seji narodnih poslancev, izvoljenih na državni listi predse- dnika vlade in zunanjega ministra g. Bogoljuba Jevtiča, so sprejeli začasne statute, po katerih se narodni poslanci, izvoljeni na državni listi g. Bogoljuba Jevtiča, organizirajo v jugoslov- ski klub narodnih poslancev.

»Kmetijski list« o JNS

V zadnjem »Kmetiskem listu« čitamo pod na- slovom »Jug. nac. stranka« to notico:

»Mnogo je slučajev, kjer so se le politične organizacije polastile male klike in jo izkori- štale v svoje namene. Tam, kjer so ljudje ve- rovali v to stranko in hoteli pristopiti v njene vrste, jih je taka klika odklanjala, boječ se, da ne bodo mogli biti predsedniki in tajniki orga- nizacije in da ne bodo mogli več komandirati in strahovati ljudi. V drugih slučajih niso ljudje pristopali v to stranko baš zaradi takih klik, ki so se same postavile na čelo organizacij. V vseh teh slučajih je organizacija povsem od- rekla.

Tam pa, kjer so bile organizacije JNS ure- jene v skladu z razpoloženjem ljudstva in so bile izraz kmetске volje, tam so napravile mar- šikaj dobrega in koristnega.

Napredovanja, upokojitve in namestitve

Beograd, 5. junija b. Napredovali so pri- generalni direkciji drž. železnice v VI. sku- pino za višje kontrolorje Konrad Josip in Pretnar Blaž dosedaj v VII. skupini pri Direkciji drž. železnice v Ljubljani, za višje kontrolorje v VI. skupino Ljkar Stanislav in Andolšek Janez, v VII. položajno sku- pino za kontrolorje pri isti direkciji Bruno Borštnik. Pri pošti Ljubljana I je napredo- val za kontrolorja VIII. skupine Bogoljub Sfiligoj. Upokojeni so: Pri generalni direk- ciji drž. železnice v Beogradu bivši kon- trolor Zupančič Josip, pri Direkciji drž. železnice višji kontrolor Demšar Anton, pri pošti Ljubljana I višji kontrolor Dular Jo- sip, pri pošti Tivat Krkoč Marija, pri pošti v Trbovljah kontrolor Leske Bogumir, pri pošti Ljubljana I inšpektor Kobe Jakob, pri pošti Maribor II višji kontrolor Čuš Franc. Minister za socialno politiko je po- stavil za sekundarnega zdravnika pri sploš- ni drž. bolnici v Ljubljani g. dr. Ivana Per- šiča in dr. Boženo Zajc.

—O—

Romunski novinarji v Beogradu. V petek 7. t. m. prispe v Beograd 50 romunskih novinar- jev in zastopnikov podeželskega časopisja. V naši državi ostanejo dva dni. Obiskali bodo grob Neznane vojaka na Avali in Oplenac, kjer se bodo poklonili na grobu blagopokojne- ga viteškega kralja Aleksandra I. Zedini- telja. V soboto 8. t. m. bodo romunski novinarji obiskali centralni prešburo, agencijo Avalo, No- vinarsko združenje v Novinarskem domu in uredništvo »Pravde«, »Vreme« in »Politike«. Nato se bodo romunski gostje vpisali v dvorno knjigo. V nedeljo 9. junija obiščejo Avalo, kjer se bodo poklonili na grobu Neznane vojaka, nato pa odpotojejo v Topolo in na Oplenac. Po- poldne se vrnejo v Beograd, nakar se ob 9. zvečer vrnejo domov.

V nekaj vrstah

Argentinski zunanji minister dr. Saavedra Lamas je konferiral s paragvajskim in bolivijskim zunanjim ministrom. Po konferenci so dali listom poročilo, da se razgovori ugodno razvi- jajo in da je pričakovati skorajšnje likvidacije za Gran-Chaco.

Gospodarska pogajanja med Nemčijo, Belgijo in Luksemburgom, ki so se vodila osem dni, so v glavnem končana. Šlo je za to, da se olajša promet blaga med temi tremi državami. Nemška delegacija se je vrnila v Berlin, da poroča svoji vladi. Pogajanja se bodo nadalje- vala po binkoštnih praznikih.

Vse kaže, da je ameriška vlada sklenila iz- ročiti arhivu vse uredbe, predpise in okrož- nice, ki jih je bila izdala v teku svoje akcije za gospodarsko obnovo. Vse te uredbe, pred- pisi in okrožnice so se nanašale na 600 raznih gospodarskih področij. Od vse te ogromne organizacije in uprave za gospodarsko obnovo bosta po vsej priliki ostala samo dva oddelka s čisto internimi upravno statističnimi nalo- gami.

Špansko sodišče je obsodilo bivšega pred- sednika katalonske vlade Companysa in člane njegove vlade na 30 let ječe zaradi vojaške vstaje. Obsodbe še niso objavili, poučeni krogi pa so zvedeli, da je sodišče sprejelo predloge državnega tožitelja s 14 proti 7 glasovom.

Mednarodna konferenca za delo je danes nadaljevala svoje razprave. Na današnji seji je bila izvoljena komisija za predloge, nakar je sledila volitev 10 drugih komisij.

Nemško-angleška pomorska pogajanja bodo trajala dlje kakor so prvotno mislili. Ni iz- ključeno, da se pogajanja zavlečejo do bin- koštnih praznikov. Predsednik vlade Macdo- nald je priredil kosilo v čast nemških dele- gatov. Kosilu so prisostvovali tudi ministri Baldwin, John Simon in Eden.

Poveljnik českoslovaškega letalstva general Fajfr, je danes z oficirji, ki ga spremljajo, od- potoval z letalom v Kijev. Na letališču so se poslovili od českoslovaških gostov poveljnik sovjetskega vojaškega letalstva general Alke- nis, mnogi oficirji in člani českoslovaškega po- slaništva v Moskvi.

Francoski gostje v Ljubljani

Geografsko društvo iz Saint-Omer (Francija) je v dne 15. maja 1935 do 5. junija 1935 priredilo poučno potovanje po Jugoslaviji. Eks- kurzije je je udeležilo kakih 30 dam in gospo- d. Dne 1. t. m. so se ustavili tudi v Ljubljani. Ob tej priliki so zastopniki društva posetili predsednika mestne občine ljubljanske, gospoda

Bogovi na zatonu

Nobenega dvoma ni, da se je politična perspektiva Slovenije v zadnjih dveh letih spremenila bolj kakor v vsem poldrugem desetletju od preobrata sem. V tem smislu lahko po pravici govorimo o prelomu, ki se je izvršil in ki se dokončava baš danes. Nobenega dvoma ne more biti, da lega ena politična generacija v grob.

Takozvana narodna radikalna omladina, ki se je formirala na visoki soli dober decenij pred preobratom, je vstopila v politično življenje z močno dinamiko, trdno voljo za oblast in veliko neiztrošene energije. Ta generacija, ki jo je vodil in tudi idejno formiral pok. dr. Gregor Žerjav in ki ji gotovo ne moremo odreči odlične nacionalne zavesti, delavnosti in energije, je v povojni dobi polagoma iztrosila svojo dinamično silo. Od leta do leta pa je postajalo tudi vedno bolj vidno — zlasti se ob ogromnih izpremenbah drugod po svetu — da zahteva nova doba v javnem življenju organizacije na širši osnovi, na širši socialni podlagi, kakršne si v predvojni slovenskih razmerah ni bilo morda moči niti zamisliti.

Samo toliko, kolikor teče še naprej avtomobil, čeprav se je že ustavil motor, tudi danes še tli žerjavica te nacionalnoliberalistične zamisli, ko že davno ni več nove hrane, ko že davno več o kakem pomlajenju, o kakih novi pomladi ne more biti več govora.

Kajti zelo zanimivo je, da ta generacija, da ta pred vojno tako živa politična zamisel takoj od prevrata sem ni mogla več pritegniti mladine. Saj je znano, da je vprav daleko pretežni del slovenske mlade inteligence še do nedavna ostal politično pasiven. Ko so ob preobratu ti mladi inteligenti zamudili priliko, da bi v Sloveniji energično zagrabili vso oblast v svoje roke, so se umaknili in kakor preutrujeni in prezačarani gledali in — molčali.

To praznoto, to pomanjkanje vsakega pokreta v slovenski inteligenci se je takoj opazilo. Nastala je vrzel, ki se je večala od leta do leta. Ob razvoju vprav zadnje dobe pa se je naravnost kričelo videlo, kako je vsa mlada generacija odločno odklonila politično delo na starih osnovah, kako čisto nemogoče je na starih osnovah liberalistične naprednosti pritegniti ne samo visokošolsko mladino, temveč tudi vso ono inteligentno generacijo, ki je prišla medtem v moško dobo in se osamosvojila.

Ostala je le še ozka, najozja plast, tako rekoč istoletniki, ki so pred deceniji in več, takrat gotovo z navdušenjem in čisto voljo zamišljali skupno politično borbo in prevzem oblasti v Sloveniji.

To ni čudno. Mlada generacija je razočarana; od kraja razočaranja nad uspehi starejše.

Gotovo ni odrekati predvojni tako zvani narodno radikalni omladini nacionalizma in pripravljenosti za žrtve in riziko, kar je med vojno tudi dokazala. Saj jo je nacionalizem čisto absorbiral in jo tako prevzel, da ji je za socialni pogled ostalo premalo. Kaj pa je od vsega tega dela ostalo po preobratu?

Razočaranje je koroški plebiscit in vzel vero v nezmotljivost te generacije, ki ga je vodila, bodisi napredna bodisi klerikalna. Se bolj je razočarala nacionalizacija tujih podjetij po vojni. Danes se ta »nacionalizacija« vodi pod narekovaji in s trpkim posmehom se govori o njej, čeprav je šlo za lepo in veliko stvar in za zgodovinske prilike, ki se ne povračajo. Uspeh je bil računajoč po današnjem stanju naravnost klavarna.

Ravnokatno negativen je rezultat v vprašanju nacionalizma samega, ki si ga je ta generacija zapisala na zastavo.

Od te, po preobratu absolutno vladajoče generacije je bilo pričakovati, da bo vzgojena in prešinjena nacionalne zamisli, ki ji je nikdo ne more odreči, vedela in znala vzgojiti in zaresiti jugoslovansko zavest prav v vse sloje naroda in ideje jugoslovanske skupnosti postaviti visoko nad vsak sum in dvom. To ni bilo težko izvedljivo pri nas Slovencih, ki vsi jasno čutimo ob našem težkem zemljepisnem položaju med dvema mogočnima narodoma, da je edino ta država in kot politično najjačji baš Beograd zunanje politično naš oslon in naša nada.

Toda mesto, da bi gradila stavbo patriotizma od kamna do kamna, se je postavilo vprašanje jezika: ali smo dialekt ali nismo. Ni bilo dopustno, pravilno, temveč baš za jugoslovansko stvar nad vse škodljivo, da se je postavljalo vprašanje jugoslovanstva obenem z vprašanjem slovenstva in obstoja slovenskega jezika; še manj pravilno je bilo, vse postavljati na odgovor »državotvornost« ali »antidržavnost«. Ni bilo treba bojev zaradi »jugoslovanstva« ali »jugoslovanstva«; čeprav se je morda dala na ta način doseči trenutno prednost pred političnim nasprotnikom.

Vzgoja jugoslovanske zavesti se je ob takem načinu političnega boja diskreditirala in mnogo denarnih žrtve in dobre volje, ki jo vlaga v to delo država že skozi leta, je bilo zgubljenih; mladina pa se je odbijala mesta pridobivala. Tudi tu je delo te, do predčerašnjim vodeče generacije slovenske

Uboj pri trgatvi

Maribor, 5. junija.

Danes so se zagovarjali pred mariborskim malim kazenskim senatom trije obtoženci, ki so 16. septembra 1934 v Drago- viču v Prekmurju do smrti pobili s kolom posestnika Franca Slano. Obtoženi so bili: 55-letni posestnik Alojz Kralj, njegov zet 32-letni Janez Čuček in 18-letni sin Franc Kralj.

Kritičnega dne je bila pri Čučekovih trgatvi, ki je potekla v najlepšem razpoloženju. Pri trgatvi so bili zaposleni vsi trije obtoženci in še nekateri sosedje. Proti večeru sta prišla tudi brata Andrej in Franc Slana, oba precej vinjena. Pričela sta trgati izzivati in je pokojni Slana Franc izrekel na račun neke Čučkove sorodnice grdo žaljivko, kateri so se pa samo smejali. To pa je Slano razjezilo in pričel je klofutati obtoženca 18-letnega Franca Kralja, kateremu je pritekel na pomoč tudi obtoženi Janez Čuček. Ko je Slana videl, da je nevarnost, da bo tepen, je izvlekel iz žepa nož in z njim pričel mahati okoli sebe. To je dalo povod za splošen pretep, v katerega sta posegla tudi brata pokojnika Andrej Slana in Čučkov tast Alojz Kralj. Pokojnega Franca Slano so vrgli na tla, nakar ga je Franc Kralj udaril s kolom po glavi. Ko je pokojnikov brat Andrej videl, da je ostal sam, se je spustil v beg, vsi trije obtoženci so ga pa zasledovali.

Mrtvec je izginil.

O pretepu se je kmalu razvedelo po vasi in okolici in mnogi so slutili, da bodo težje posledice. To se je še bolj potrdilo, ko pokojnega Franca Slane zvečer ni bilo domov, pa tudi naslednje dni ni bilo o njem ne duha ne sluha. Šele osem dni po pretepu se je razvozljala tajinstvenost Slaninega izginotja. Neznosen smrad, ki se je širil iz koruzne njive ob cesti, je ljudi opozoril, da nekje v bližini trohni neko truplo. In res, ko so preiskali njivo, so v njej našli že v razpadajočem stanju ubitega Franca Slano. Za preiskavo, ki je bila pokrenjena teden dni pred najdbo, je nastopil nov moment. Zdravniški izvedenci so ugotovili, da je Slana umrl res na dan pretepa, to je 16. septembra. Vprašanje pa je bilo, kdo je Slano skril v koruzo, ali pa se je morda težko ranjen sam zavlekel na njivo in tam izdihnil. Zagonetnost se je še povečala, ko se je ugotovilo, da je bil mrtvi Slana oblečen v sviter, za katerega trde priče, da ga kritičnega popoldne ni imel oblečenega, po pretepu pa ga tudi ni mogel obleči, ker je njegov dom predaleč od kraja pretepa. Po prvi preiskavi so se vsi trije obtoženci zagovarjali, da so se branili samo pred napadi pokojnega Franca Slane, ki jim je grozil z nožem.

Razprava.

Senatu je predsedoval sodnik Lenart, dr. Kotnik in Kolšek. Obtožbo je zastopal namestnik državnega tožilstva dr. Dev, zagovornik pa je bil dr. Rosina.

Obtožence sta zagovarjala dr. Rosina in dr. Stanjko. Najprej so bili zaslišani vsi trije osumljeni, ki so izpovedali, da so se

res pretepali s pokojnim Slano, vendar pa ga niso poškodovali tako smrtnonevarno, kot jim to očita obtožnica. Izpovedali so še, da se je Slana takoj po pretepu dvignil s težavo in izginil neznankam.

Zasliševanje prič.

Zaslišanih je bilo nad 20 prič, ki so že takoj spočetka se razdelile v dva tabora, eni za osumljenca, drugi pa proti njim. V sodni dvorani je prišlo čisto do burnih preprirov med pričami, tako da je moral predsednik večkrat zagroziti z zaporo. Zasliševanje prič je vso kazensko zadevo obrnilo v povsem drugo smer. Verodostojne priče so namreč izpovedale, kako so videli pokojnega Slano, da se je po pretepu dvignil in izginil neznankam. S tem dejstvom je ozko povezano poročilo zdravniških izvedencev, ki so izjavili, da Slana, če bi bil res smrtno poškodovan, ne bi bil več mogel bežati do koruze, kjer so ga po osmih dneh našli mrtvega. Po tej izjavi in tem dognanju je stopila v ospredje domneva, da je pokojni Slana še isti večer izkupil težko poškodbo še kje drugje.

Slano je najbrže ubil neznan ubijalec.

Merodajna je bila izjava neke priče, da je Zmavčeva hčerka, pri kateri je baje pokojni večkrat vasačil, nekaj dni po pretepu pravila sosedom, da je bil pokojni Slano po pretepu še pri njej. Predsedujočemu sodniku pa je Zmavčeva dejala, da je to sicer res rekla, da se je pa pri tem le šalila. Prav zaradi te izjave, se je pojavila nova kombinacija, da je namreč Slana tisto noč po pretepu bil najbrže pod oknom Zmavčeve in da se je tam najbrže pojavil.

Slanin tekmeč v ljubezni.

Nekateri priče imenujejo nekega Ludvika Farkaša, da sta se s pokojnim Slano spoprijela, pri čemur pa je potem Slana dobil smrtno poškodbo. Kakor omenjeno, pa so se tu izpovedbe prič tako križale, da se res ni dala ustvariti jasna slika o krivdi.

Za mrtvega Slano so vedeli

nekateri vaščani, da leži ubit v koruzi, nekateri so si med seboj zaupali, da leži nekje v koruzi z razbito glavo. Te govorice so se res potrdile, ko so na njivi Zmavčevi med koruzo osem dni po uboju našli že razpadajoče Slanino truplo. Zdravniška komisija je zaradi tega imela težko stališče pri obdukciji in je zaradi zanimive domneve, da ni izključeno, da je bil Slana tudi zaboden, kar bi popolnoma ovrгло krivdo današnjih obtožencev. Razprava je zaradi silne zapletenosti in zaslišanja številnih prič trajala ves dan. Po govorih državnega tožilca g. Deva in zagovornikov dr. Rosine in dr. Stanjka, ki sta vehementno ovrгла in pobila vse dokaze obtožnice, je predsednik senata sodnik Lenart po kratkem posveto- vanju razglasil

sodbo,

s katero se vsi trije obtoženci oproščajo vsake krivde in kazni, ker se sodišče ni moglo prepričati o njihovi krivdi.

Za šolsko polikliniko v Trbovljah

Trbovlje, 4. junija 1935.

Danes popoldne je bila na občini anketa, ki jo je sklicalo županstvo v svrhu razgovora o higienskih in zdravstvenih prilikah v Trbovljah. Ankete, kateri je predsedoval predsednik občine g. Klenovšek, so se udeležili direktor Higienskega zavoda v Ljubljani g. dr. Karel Petrič, občinski zdravnik g. dr. Jenšterle in g. dr. Cizelj. Občino je poleg g. župana zastopalo tudi nekaj odbornikov; šole so bile zastopane po vseh upravljalnih, društvo »Šola in dom« je poslalo zastopnika staršev g. Križnika, TPD pa g. Iva Pleskovića.

inteligence doživelo neuspeh; neuspeh, ki je toliko resnejši, ker ne zadeva samo nas.

Tudi tukaj bo treba delo začeti znova na novi osnovi in z novimi močmi; mnogo po nepotrebnem zapravljenega zaupanja je treba pridobiti nazaj in tudi tu bo treba oprati roke od preteklosti.

Eno pa je, kar je kakor prepad med bregovima. Nova doba, ki smo v njej in ki v njo korakamo, je doba socialnega človeka. Druga kakor socialna politika danes ni več mogoča. Zamisel in delo politične organizacije, ki hoče danes voditi narod, lorej biti njegov izraz, se mora naslanjati na množice; lahko je manj demokratična, toda osnove morajo biti širše, neskončno širše kot po mestih peščica »vodeče inteligence«, po deželi pa v vsaki fari veleposestnik ali učitelj ali vaški trgovec-gostilničar.

Lahko je bilo prej držati ob povoljni politični konjunkturi narod v šahu na deželi s tipično politiko »posebne sobe«, v mestih pa s politiko najozje inteligentne plasti politično verzirane gospode; lahko je bilo s primerno — gotovo mojstrsko

režijo, ki jo nikdo ne odreja — dobiti na naših občinskih zborih zaupnice in delegate. Toda to ni bila narodna politika in je morala od vsega začetka že imeti v sebi kaj začasnosti.

Osloniti se na deželi izključno le na elemente, ki so po nujnosti svojega poklica in po svojem čustvu več ali manj tuji duhu in bistvu našega kmečkega podeželja, v mestih pa na še ožjo plast nekaj inteligentov določene starosti in majhnega dela trgovstva brez vsakega živega kontakta z mestnim tovarniškim delavcem, mladim intelektualcem in uslužbenecem (kaj šele z mladino), je bilo mogoče pač v časih naših četov.

Danes čuti prav vsa nova generacija, da bo treba začeti znova, ker nas bodo sicer prepluskali valovi nove dobe. Če se hoče voditi politika narodne večine brez strahovanja in doseči za to politiko zaupanje, potem je treba novih osnov. Kajti novo vino se ne vlija v stare mehove.

Tudi pri nas so stari bogovi na zakonu.

Alfa.

bi bila poliklinika nameščena. Udeleženci ankete so izrazili prepričanje, da je potrebna nova stavba, v kateri naj bi se združile vse zdravstvene ustanove. Saj Protituberkulozni dispanzer nikakor ne spada v bolnico, kjer se sedaj nahaja in tudi posvetovalnica za matere ima tesne in neprimerne prostore. V gradnjo »Zdravstvenega doma« b se vsem nedostatomk odnega doma« bi se vsem nedostatomk odpomoglo. Za gradnjo »Zdravstvenega doma« dr. Jenšterle in Cizelj in zastopnik društva »Šola in dom« g. Križnik. Nova stavba naj bi stala poleg občinskega kopališča. Tako bi se lahko opustila v »Zdravstvenem domu« instalacija naprav za kopalnice. G. predsednik občine je omenil finančne težkoče, ki so združene s tem načrtom, zato bo potrebno, da se stvar dobro premisli, da se poišče pota za uresničenje te ideje. G. direktor dr. Petrič je obljubil, da bo Higienski zavod sestavil primerno skico in proračun za »Zdravstveni dom«, nakar bo sklicana ponovna anketa, na katero pridejo vsi zastopniki s pooblastili, da se bo končno sklepalo o izvedbi lepe zamisli.

Tako je bilo sproženo v Trbovljah važno higiensko-zdravstveno vprašanje. Želimo le, da bi se stvar ugodno razvijala. Sicer smo lahko prepričani, da bo mnogo pomislekov, posebno ker preživljamo težke čase. Ali baš ti težki časi nas morajo siliti, da čimprej izpopolnimo zdravstveno organizacijo, ker je zdravstvena zaščita doraščajočih rodov krvavo potrebna v sedanji dobi bede in pomanjkanja.

Nezgode

Delavcu Franu Stoletu iz Smarale pri Starem trgu je pri drobljenju kamena na česti drobce gruša poškodoval desno oko. Poškodba ni nevarna. Stole se nahaja v tukajšnji bolnišnici.

*

Terezka Grošelj, 6-letna hči posestnika iz Dobja pri Ljubljani je med spanjem padla s postelje tako nesrečno, da si je zlomila levo ključnico. Zdravi se v Ljubljanski bolnišnici.

Opekla se je.

14-letna šolska učerka Marjeta Seisser iz Cebelnika pri Poljšniku se sukala 1. junija okrog štedilnika. Pri tem je bila tako neprevidna, da se ji je vžgala obleka. Deklica je dobila težke in nevarne opekline po vsej levi strani živola.

Pri košnji se je ponesrečil.

Sosedov fant je s koso vrezal v levo nogo 5-letno hčerko Milko Zalarjevo. Tudi ta poškodba je bila tako resnega značaja, da so morali otroka prepeljati v bolnišnico.

Fran Oset umrl

V Gradcu je 4. t. m. preminul ugledni trgovec in podjetnik g. Fran Oset. Do nedavnega je bil čil in zdrav, pred kratkim pa se mu je pojavil na telesu tvor in srečno preстал operacijo v sanatoriju »Rotenkreuzschwestern« v Gradcu. Pred dvema dnevnoma pa se mu je stanje poslabšalo in v terek zvečer ob 17.50 je na veke zatihnil oči.

Lani v decembru je obhajal g. Oset 65 letnico in 35 letnico, odkar se je na Vranskem trgovsko osamosvojil. S svojo podjetnostjo in trgovsko spretnostjo je trgovino, ki jo je bil prevzel od strica, razširil v veletrgovino. Zlasti je izvažal hmelj v razne države po Evropi. V družbi z zetom g. Zupanom je pred časom v Ljubljani v palači »Viktoriji« odprl bufet »Daj-dame«, ki vživlja najboljše sloves.

Kakor je bil v podjetju vedno marljiv in vreden, tako se je tudi v narodnem oziru vedno zavedal svojih dolžnosti. Naša narodna društva so z njim izgubila vnelega podpornika.

Blag in časten spomin vrlemu pokojniku, žalujočim svojem pa naše iskreno sožalje!

Posebna izletniška (popularna) vlaka. Za bi nkošne praznike bosta na progi Zagreb—Sušak in Zagreb—Split ter obratno vozila posebna izletniška vlaka po naslednjem voznem redu: Vlak Zagreb—Sušak in obratno: Odhod iz Zagreba gl. kol. dne 9. t. m. ob 0.12, odhod iz Karlovca ob 1.20, prihod na Sušak ob 5.45. Povratek: Odhod s Sušaka 10. t. m. ob 20.40, prihod v Karlovac 11. t. m. ob 1.06, prihod v Zagreb gl. kol. ob 2.05. Znižana vozna cena za ta vlak za tja in nazaj znaša: Za relacijo Zagreb gl. kol.—Sušak 11. razred 69 Din, III. razred 46 Din. Za relacijo Karlovac—Sušak II. razred 54 Din, III. razred 36 Din. — Vlak: Zagreb—Split in obratno: Odhod iz Zagreba gl. kol. 8. t. m. ob 21.10, odhod iz Karlovca ob 22.11, prihod v Split 9. t. m. ob 7.36. Povratek: Odhod iz Splita 10. t. m. ob 19.21, prihod v Karlovac 11. t. m. ob 4.49, prihod v Zagreb gl. kol. 11. t. m. ob 5.46. Znižana vozna cena za ta vlak za tja in nazaj znaša: Za relacijo Zagreb gl. kol.—Split: II. razred 129 Din, III. razred 86 Din; za relacijo Karlovac—Split II. razred 114 Din, III. razred 76 Din. — Potniki z vseh postaj ljubljanske direkcije, ki želijo potovati s tema vlakoma, si kupijo na svoji vstopni postaji žel. legitimacijo K-13 in celo vožno karto do Zagreba ali Karlovca. Ta karta jim velja za brezplačen povratek od Zagreba ali Karlovca do prvotne vstopne postaje. Ta popust velja samo na dan odhoda in en dan pred odhodom posebnega vlaka ter na dan povratka in en dan po povratku posebnega vlaka. Na Sušaku ali v Splitu morajo ti potniki dati žigosati žel. legitimacijo. Podrobnejše informacije morejo potniki dobiti pri potniških blagajnah na vseh žel. postajah.

Dnevni dogodki

× **Novi sreski šolski pregledniki.** Ker še niso imenovani novi sreski šolski nadzoriki v nekaterih srezih Dravske banovine, je ministrstvo prosvete za 2. polletje imenovalo sledeče šolsnike kot sreske šol. preglednike: za srez Maribor des. breg Ernest Vranc, učitelj v Studencih pri Mariboru; za srez Kranj uprav. Lapajne Josip iz Cerke; za srez Ljubljana okolica vzhodni del Cepuder Leon, zahodni del Mihler Ivan, za srez Logatec Stravs Karel, vršilci dolžnosti šol. nadzorikov.

Stedljivost za zimo LUTZ

× **Uprava policije** razpisuje dobavo opreme za policijske zapore in policijsko stražnico v št. Peterski vojašnici. V poštev prihaja pohištvo, postelje (železne), odeje in posteljno perilo. Ponudbe je oddati pri upravi policije — poveljniku polic. straže, kjer se tudi dobe potrebne informacije.

× Na binkošno soboto, t. j. dne 8. t. m. denarni zavodi v Dravski banovini ne poslujejo. Društvo bančnih zavodov.

× **Odbor za razstavo »Spomini na našega kralja Aleksandra I.«** ki ga tvorijo društva: Kolo jugoslovanskih sester, Knežinja Zorka in Klub Primork, je izročil potom svoje načelnice gospe Fernande Majaronove in blagajničarke gospe Ružice Djinovski čisti dobiček razstave v znesku Din 16.500 — Odboru za postavitev spomni-

Gotovo ne boste pozabili poravnati naročnino!

nika Viteškemu kralju Aleksandru I. Ujeditelju. Odboru bodi izrečena za njegovo plemenito in rodoljubno darilo iskrena zahvala. Želeli bi bilo, da bi njegovemu vzgledu sledila tudi druga društva in se pri svojih prireditvah spomnila istega namena.

× **OBISČITE RAZSTAVO LEICA-slik** v dvorani OUZD na Miklošičevi cesti, ki je odprta do četrtka 6. junija dnevno v času od 9. do 20. ure.

× **Sesed zabodel sosedu** v vilani v prsa. V vasi Bunjaka pri Dolnji Zelini v Hrv. Zagorju se je dogodil vsega obžalovanja vreden dogodek. V nedeljo so se zbrali kmetje v vaški gostilni, med njimi sta bila tudi kmeta Vizeza in Petek. Iz neznanega vzroka je nastal med njima prepri in prelep, nakar je močno vinjeni Petek pograbil vile in zabodel svojega sosedu v prsa. Ko je že težko ranjeni Vizeza ležal ves v krvi na tleh, da je hotel razjarjeni Petek ponovno zabosti v vilani, kar pa so preprečili navzoči kmetje. Vizeza je zadobil težke notranje poškodbe in so ga morali prepeljati na kliniko v Zagreb. Epilog te kmetske drame se bo zaključil pred sodiščem.

Ivan Perdan, nasl. Ljubljana, Krekov trg

veletrgovina kolonialnega in špecerijskega blaga tudi po najnižji dnevni ceni špecerijsko blago

× **Samomor zaradi premajhne dote.** V Čurugu se je zastrupila 20-letna Zora Vasiljeva, ker ji je brat izplačal premajhno doto, s katero bi ne mogla živeti. Vasiljeva se je zastrupila s sodo in bila takoj mrtva. Lepota in toplina LUTZ

× **Obtožene se sam prijavil sodišču.** Državnemu tožilecu v Subotici se je včeraj prijavil uradnik železniške direkcije Karlo Gotič, proti kateremu je tekla preiskava zaradi falzificiranja. Pred nekaj meseci je bil na podlagi ponarejenih listin in priporočil sprejet v državno službo. Gotič je med drugim ponaredil tudi pismo bivšega dvornega maršala Ace Dimitrijevića. Ponaredil je celo pismo, v katerem je bil pozvan v avdienco k princu Pavlu. Ta ponarejena pisma je pokazal raznim ljudem, ki so sleparijo verjeli in je na ta račun izvršil razne prevare. Od veleposelnika Dulčića je na ta način izvil 9.000 Din, češ da jih potrebuje za neke nujne rešitve. Razen tega je prevaril še mnogo drugih odličnih osebnosti. Gotič je bil takoj pridržan v pritvoru in ima sedaj celo zadevo v rokah preiskovalni sodnik. Na vprašanje zakaj je izvršil sleparije, je Gotič odgovoril, da je bil prezadolžen in se je hotel na ta način otrestiti dolgov.

Servitor-vata

je Vaše bodoče čistilno sredstvo za vsakovrstne kovinske predmete v Vašem gospodinjstvu

Dobite jo v vsaki železniški in špecerijski trgovini

× **Ubil občinskega odbornika in sebe.** V Dobouju v Bosni se je odigrala včeraj krvava tragedija. Davčni izterjevalec Emil Savli je prišel k občinskemu odborniku Davidu Vrdoljku in ga pričel napadati. Ker ni Vrdoljak smatral napade Savlija resnim, je bil tem bolj presenečen, ko je Savli naenkrat potegnil samokres in oddal na Vrdoljka 5 streliv, med njimi tri v prsa. Ranjenec se je zgrudil na tla, napadalec pa se je posrečilo uiti iz hiše Vrdoljka, nato pa se je nato sam ustrelil. Sauli je pustil pismo, v katerem navaja vzrok napada na Vrdoljka — denunciranje, samomor pa iz nesrečne ljubezni.

× **Nacionalna ura ob 19.30:** Predavanje ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje.

× **Vse dobre lastnosti,** ki jih zahtevajo razvaje gospodinj od dobrega mila, ima v največji meri naše domače Zlatorog-ovo milo. Visoka čistilna moč, obilna mehka pena in velika izdatnost odlikujejo Zlatorog-ovo milo in ga ločijo od drugih manj vrednih izdelkov. Če hočete dobro in poceni prati, zahtevajte pri svojem trgovcu vedno izrecno le Zlatorog-ovo milo!

× **Narodna prosveta v Ljubljani,** reg. zadruga z omejeno zavezo bo imela izredni občni zbor jutri v petek 7. t. m. ob 3. uri popoldne v dvorani Kmetijske družbe, Ljubljana, Novi trg 1.

× **Novi železni drog na jugosl.-ital. meji** za izvešanje državne zastave bo postavila gasilska četa v Hotedršici. Njen pooblaščenec g. Nagode Franc pobira v ta namen prostovoljne prispevke po vsej Dravski banovini in ga priporočamo da-režljivi naklonjenosti!

× **Društvo kmetskih fantov in deklet** v Medvohah proslavi svojo 10-letnico pod pokroviteljstvom g. ministra Marušića na binkošno nedeljo, dne 9. t. m. in ne v ponedeljek, kot je bilo po pomoti objavljeno.

× **»Službeni list«** prinaša v 45. kosu z dne 5. t. m.: 1. Izid volitev narodnih poslancev za Dravsko banovino, 2. uredbi o taksi za podaljšanje roka v listinah o posojilu, 3. Uredbo o izpremembah in dopolnitvah v uredbi o financiranju velikih javnih del radi poživitve narodnega gospodarstva, pobijanja brezposelnosti in pospeševanja turizma. 4. Pravilnik o uredbi o maksimiranju obresti, 5. pravilnik o pravici pri v kazenskem postopku do brezplačne vožnje z državnimi prometnimi sredstvi. 6. Pravila o opravljanju državnega izpita za sreskega šolskega nadzornika, 7. Objave banske uprave o pobiranju davščin v občinah Boštanj, Brezno, Dornava, Pesnica, Podgorje, Poljana, Rogasveci, Slov. Bistrica — okolica, Turnišče, Velenje in Vojnik-okolica. 8. Izpremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbencev na področju Dravske banovine, 9. razne objave iz »Službenih novic«. »Priloga« prinaša več tožbenih, amortizacijskih, dražbenih in konkurznih oklicev in razlogov, nekaj dobavnih, in službenih razpisov ter več raznih objav.

Ljubljana

DNEVNA PRATIKA:

Danes: Četrtek 6. junija, kat.: Norbert, pravo-slavni: Spasovo.

Dežurne lekarne: Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva 20, Gartus, Moste, Zaloška 18.

× **Za veliki javni nastop ljubljanskih sokolskih društev,** ki bo na binkošno soboto ob 20. na letnem telovadišču v Tivoliju so vstopnice od danes naprej v predprodaji v pisarni Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu, na Taboru med uradnimi urami, ter v trgovinah bratov Fuchsa v Šelenburgovi, Milka Krapeža, Jurčičev trg, Karla Sossa, Mestni trg in Miloša Karničnika, Stari trg, na dan nastopa pa pri blagajnah pri glavnem vходу na telovadišče od 17. ure dalje. Sedeži po Din 12, 10 in 8, stojšča Din 5, dijak Din 3.

× **Delegacija Sokola iz Siska,** ki prinese prapor postojnskega Sokola v varstvo Ljubljanskemu Sokolu, prispe v Ljubljano v soboto 8. t. m. ob 13.45 minut. Na kolodvoru pozdravi in sprejme delegacijo uprava društva in odsek za gradnjo doma. Članstvo, ki ima čas, naj pride k sprejemu na kolodvor. Zdravo!

× **Sestanek emigrantov iz Julijske Krajine** bo v Kamniški Bistrici v nedeljo 9. t. m. Odhod iz Ljubljane z izletniškim vlakom ob 5.45, povratek ob 22.03. Vozovnica za tja in nazaj Din 7.50. Vsi! — Org. prop. odsek Saveza.

× **Mornarji.** Redni članski sestanek se vrši dne 6. junija t. l. ob 20. uri pri Sestici. Radi važnosti udeležite se polnoštevilno.

Volitve za jesen LUTZ

× **Na jutrišnji orgelski produkciji** državnega konservatorija nastopijo tile gojenci Premrove šole: Majhenič Salvador, Bohine Stanko, Mantuani Marija, Simoniti Radko in Kalčič Josip. Iz domače literature nam zaigrajo skladbe Gajmira Kreka, Ocvirka in Stanka Premra. Iz tujih literatur so na sporedu dela Händla, Bacha, Gilmonta, Rihovskega in Krauseja. Produkcija je v Hubadovi dvorani v petek, 7. t. m. ob pol 7. uri zvečer.

× **Prijave za binkošno romanje na Oplenac** bo danes še ves dan sprejemalo tajništvo Narodne strokovne zveze v Ljubljani, Miklošičeva cesta 22 b/II — Delavska zbornica, tel. 20-77, ker je še vedno nekaj mest v III. in II. razredu na razpolago. Odhod iz Ljubljane v soboto ob 20.15, povratek v torek ob 6.44 zjutraj. To potovanje je do sedaj najcenejše in najugodnejše, zato naj nihče ne zamudi prilike, ki jo ima samo še danes.

× **Prepoved balinanja po 22. uri.** Uprava policije v Ljubljani opozarja vse gostilničarje v policijskem okolišu na § 80. m. o. r., ki prepoveduje po 22. uri balinanje, s katerim se povzroča kaljenje nočnega miru. Gostilničarji se v lastnem interesu opozarjajo, da preprečijo balinanje po 22. uri, ker jih bo sicer zadela občutna kazen.

Maribor

× **Kino Union.** Danes veleinteresantni film v nemškem jeziku »Iz dnevnika zdravnice« po manuskriptu Thee v. Harbon s Hertu Thiel.

× **Nočna lekarniška služba.** V četrtek imata gošposki lekarniški službi Maverjeva lekarna v Gosposki ulici in Sirakova lekarna na Aleksandrovi cesti.

× **Meja ključel** V nedeljo 9. t. m. bo pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu velik narodni tabor, ki ga organizira Narodna odbrana iz Studencev pri Mariboru s sodelovanjem še nekaterih drugih mariborskih društev. Velikemu slavlju pa naj prisostvuje čimveč Mariborčanov, ki naj ta dan pohite na mejo. Meja nas kliče in vabi, odzovimo se!

× **Slava 32. polka.** V sredo popoldne je mariborski 32. topniški polk proslavil spomin, ko so njegove baterije ob priliki koroške ofenzive leta 1919. prvič dospole na Gosposvetsko polje. Ob tej priliki je bila vojašnica praznično okrašena, da se da tako tudi na zunanji izrazu lepi in prisrčni proslavi. Mimo vsega vojaštva so proslavi prisostvovali tudi Mariborčani. Med odličnimi posetniki so bili: general Hačič, župan dr. Lipold, okrajna glavarja dr. Senekovič in Makar, orožniški polkovnik Gerovac, šef obmejne policije Kurnovič, šef

mestne policije Radošević in še nekateri drugi. Zbrane je nagovoril domačin, poveljnik polkovnik Radošević, ki je orisal pomen slavlja v patriotskih besedah. Po oficelnem delu je bila domača vojaška zabava, ki so se je udeležili tudi meščani.

× **Ustanovitev Jugoslovanskega touring kluba.** V torek zvečer je bil pri »Orlu« ustanovljen občni zbor mariborskega Jugoslovanskega touring kluba. Za zborovanje je bilo ogromno zanimanje, o čemer je pač najlepše pričal številni obisk. Zborovanje je otvoril in vodil predsednik pripravljalnega odbora ravnatelj Loos, ki je najprej pozdravil vse navzoče, posebej pa še zastopnike raznih mariborskih javnih institucij in drugih organizacij. Zborovalci so nato počastili spomin na blagopokojnega kralja, nakar je ravnatelj Loos poročal o dosedanjih pripravah in splošnih smotrih organizacije JTK, ki pomenja veliko pridobitev za naš tujski promet in s tem tudi za splošno narodno gospodarstvo. Nova organizacija bo v stalnih in najtesnejših stikih s sorodnimi klubi, ki imajo iste smotre, posebno pa z onimi, ki so vključeni v »Alliana Internationale de Turismes« v Bruslju. — Pri volitvah so bili v upravo mariborske podružnice JTK izvoljeni: častno predsedstvo podpredsednik senata dr. Ploj, mariborski župan dr. Lipold, celjski župan dr. Gorjanc, pujski župan Jerše, ravnatelj mariborskega »Putnika« Loos; v upravni odbor pa: Peric, dr. Tominešek, Drago Roglič, inž. Slajmer, dr. Votovec, prof. Seunik, dr. Danev, Pfeifer, Alfred Kralj, urednik Udo Kasper, Gnus, inž. Muri, A. Gilly, Srečko Voglar, prof. Cestnik, doktor Blanke, inž. Keršič, Hlebš, Jaki, Fišer, Antončič, Markovič, Boltavzer, Muhič, Jarc in Senica.

× **Rešen z objema smrti.** V sredo popoldne se je igral na obrežju Drave v Studencih pri Mariboru neki 9-letni deček. Po nepredvidnosti pa mu je spodrsnilo in je omahnil v reko. Nesrečo pa je opazil sodniški uradnik Alojz Figelj, stekel je takoj za dečkom, ki ga je odlašala voda in brez pomišljanja skočil za njim v reko ter ga po hudih naporih rešil objema smrti. Figelj, ki se je z lastno nevarnostjo podal za dečkom, zasluži vso pohvalo.

× **Binkoštni cestno-polijski red.** Predstojništvo mestne policije je izdalo za binkošne praznike posebni vozni red, ki se nanaša na dovoz in odvoz k stolni cerkvi. Na to se opozarjajo vsi izvoščiki, avtomobilisti in drugi vozniki!

× **Bolgarski železničarji v Mariboru.** Dne 20. t. m. se pripelje v Maribor okoli 60 bolgarskih železničarjev. Da bodo gostje sprejeti čim lepše, se je osnoval poseben pripravljalni odbor, ki mu načelujeta znana organizatorja Jože Vokač in inž. Gruden.

× **Zlomljenimi nogami** je v torek popoldne obležal na Koroški cesti pod avtomobilom nekdanji učitelj glasbe na moškem učiteljsku Josip Bervar. Nesrečnež je hotel križati Koroško cesto kjer zavije v Gajevo ulico in ga je pri tem podrl na tla avtomobil Hele Hapranove iz Gornjega Čmureka. Bervar leži v bolnišnici, krivca nesreče pa bo ugotovila preiskava.

× **Perilo kradejo.** V pralnico mariborskega zdravnika dr. Marina v Razlagovi ulici so vlomili neznan dolgoprstnež in odnesli iz kadi, kjer se je perilo namakalo, perila za okoli 600 Din vrednosti. Storilci so izginili brez sledu.

× **Zanimiva sodna razprava.** V petek dne 7. junija bo na sodišču razprava proti Maksu Gasperju, ki je umoril na Kozjaku nekega urarja, da si je na ta način prisvojil njegove prihranke.

Celje

× **Čenjenim naročnikom** poročamo, da bomo od nedelje naprej dostavljali v Celju »Glas Naroda« na dom. Prosimo, da bi nam tisti, ki so dobivali doslej list z nepopolnim naslovom — na primer v trgovino, delavnico, pisarno ali podobno — pravočasno sporočili svoje stanovanje, da bodo mogli list dobivati tudi ob nedeljah in praznikih:

»GLAS NARODA«,
CELJE,
PREŠERNOVA 6/I.

× **Pod avtomobilom.** Včeraj okoli desetih popoldne je neki avtomobil iz Laškega povozil pred Narodnim domom 75 let star preužitkari-ko Uršo Bevec z Babinega pri Zussu. Reva je prišla pod voz, ker ji je privozil z druge strani nasproti kolezar, kar jo je hudo zbegalo. Potol-klja in obrnila se je po glavi, na rokah in nogah, a tako neznatno, da so jo v bolnici obvezali in poslali domov.

× **Usmiljenim ljudem!** Dobro delo bi storila rodbina, ki bi vzela za svojega štiri mesece stara dečka, ki mu je mati ob rojstvu umrla, a oče takoj odšel v neznani svet. Dosedaj je bilo revčev pri dobrih ljudeh, ki ga za zavoljo lastnih skrbni ne morejo trajno obdržati. Vprašati je pri Vincencijevi konferenci, Celje, Can-karjeva 4.

× **Obravnava zaradi umora.** Danes predpoldne se začne pri okrožnem sodišču pred velikim senatom razprava proti kmetskemu sinu Martinu Brezovniku iz Smartna ob Dreti, ki je obtožen, da je v gozdu obesil svojo ljubico.

× **Izogibajte se ga,** če nečeste ustreči. Prijatelj našega lista se nam pritožuje, da je v neki znani gostilni že večkrat zahteval »Glas Naroda«, pa mu je gospodar sprva rekel, da ga nima, a potem mu je zagotovil, da ga sploh ne mara. Drugače pa ima baje tri dnevnike... Kaj storiti? To, kar smo napisali za naslov. Sicer pa vas vprašamo, gospod prijatelj: Kako da imate denarja za čest obisk Vam nasprotujoče gostilne, tistih 20 dinarjev na mesec za »Glas Naroda« pa ne? A?

× **Delovni čas pri ekspozituri OUZD** je od ponedeljka spremenjen. Ob ponedeljkih, sre-lah in petkih se bo poleti poslovalo od 7. do 13. popoldne bo pa v službi samo dežurni uradnik od 17. do 18. Ob torkih in četrkih se bo redno uradovalo od 7. do 13. in od 17. do 19. V

soboto bo redno uradovanje od 7. do 12., popoldne pa bo delal samo dežurni uradnik od 12. do 13. — V ambulatoriju OUZD ima (poleg rednih ordinacijskih ur od 9. do 12.45) bolničarka vsak dan razen sobot tudi dežurno službo, in to od pol 8. do 9. in od pol 17. do 18.; ob sobotah pa samo od pol 8. do 9. Ob nedeljah in praznikih se ne bo delalo. Za nujne slučaje pa ima eden nameščenec dežurno službo od 9. do 11. Stranke se sprejemajo ob 8. do 13., druge ure so pa za interno uradovanje.

× **Tuji pri nas.** V zadnji dekadi maja je bilo v Celju 1044 tujcev, letos aprila 1106, a maja lani 1053. Jugoslovancev je bilo 794, 250 pa inozemcev. Med temi 134 Avstrijcev, 4 Čehoslovaki, 34 Nemcev, 11 Italijanov, po pet Rusov in Poljakov, 4 Madžari, 3 Belgijci, 2 Perzi in po 1 Anglež, Romun in Azijec.

× **Število brezposelnih** se je v času od 21. do 31. maja zopet povečalo za 30, med temi 13 žensk. Delo je bilo ponujeno 26 osebam, posredovanj je bilo 12, odpotovalo je 12 oseb. Tako je ostalo v evidenci 348 oseb, med njimi 50 žensk. Delo je za 2 krojača, 2 hlapeca, 1 čevljarja, 2 hotelski kuharici, 2 servirki, 2 dekli in 1 privatno kuharico.

× **Gostilna »Skalna klet«** v Zavodni priporočila prvotnosti domačo kuhinjo, izborno štajersko in dalmatinsko vino in vedno sveže pivo. Lokali so prenovljeni. Lep senenat vrt in prostor za balinanje. Ob petkih se dobijo okusne morske ribe, ob nedeljah in praznikih pa na ražnju pečen prašček. Postrežba je dobra in solidna.

× **Kradejo, kradejo.** Izpred neke gostilne na Ljubljanski cesti so neznanec v nedeljo ukradli krošnjaru Josipu Črnogorju škafloj, v kateri je imel za 300 dinarjev moških nogavic. Zlikovci so škaflo izpraznili in jo zavrgli, s plenom pa usli. Ze dan nato je policija vlovila sumljive ljudi ter jih predala sodišču. Dva med njimi sta menda nedolžna.

× **Sreča pri tomboli.** Pri nedeljski tomboli JS so zadeli glavne dobitke: 1. zlato uro Sivnik Neža, zasebnica v Celju, 2. moško kolo Katarina Novak, babica v Celju, 3. kuhinjsko opremo Mlakar Milko, dijak 8. r. celjske gimnazije, 4. vožnjo Sušak — Kotor in nazaj v L. r. Knez Marija, hči lov. delavca v Gaberju, 5. divan Huš Katarina, zasebnica v Celju, 6. gramofon s ploščami Romih Adolf, trg. pom. v Celju, 7. jedilno posodo Hlačar Franja, laborantka v Celju in 8. pol vagona premoga Pečnik Franc iz Gorice pri Veliki Pirešici.

× **Pedagoški krožek staršev in učiteljska** se v tem šolskem letu sestane zadnjikrat v petek 7. junija ob 16. v mestni šoli. Dnevni red: Spolna vzgoja.

Mirna peč

× **V soboto popoldne** je v južnem delu občine divjala silna nevihta. Na več krajih je udarila tudi strela. Med drugim tudi v skedenj posestnice Uršule Kovačič v Malenski vasi. Skedenj je bil takoj ves v ognju. Le hitri pomoči gasilcev iz Mirne peči se je zahvaliti, da se ni požar razširil na ostala poslopja. Bodi jim na tem mestu izrečena najprisičnejša zahvala!

× **Kmetska mladina** v naši okolici je organizirana v Društvu kmetskih fantov in deklet, ki prav lepo napreduje. V nedeljo 23. junija t. l. pa priredi društvo kmetskomladinski praznik, združen s tekmo koscev in prosto zabavo. Vsi vljudno vabljeni.

× **Pomladkarji JS** na naši šoli so ponosni na svoj lastni prapor, ki je bil razvit v nedeljo 2. junija t. l. v Novem mestu ob priliki razviti ostalih praporov PJS v novomeškem srezu. Kumovala mu je gospa Pavla Remičeva, soproga trgovca in učiteljica v Mirni peči.

Koncert »Ljubljane«

× **Za Slavčevo proslavo** je še naše ugledno pevsko društvo »Ljubljana« priredilo v ponedeljek dne 3. junija 1935 v dvorani Uniona oratorijski koncert Händlovega »Mesije« ob priliki 100 letnice skladateljevega rojstva, ki jo je ves glasbeni svet praznoval z izvedbo njegovih klasičnih del. Bach in Händl sta bila vodnika v resno polifonsko usmerjeno glasbo že za časa svojega življenja. In še danes se vsi skladatelji zatekajo k njunim vzorom komponiranja. Händlov oratorij »Mesija« je obširno glasbeno delo, ki zahteva štiri res izvržbane soliste, velik zbor in velik orkester. Ako se je glasbeno društvo »Ljubljana« lotilo njegovega izvajanja, se ni strašilo ne napornih vaj in ne truda, pa tudi ne velikih stroškov za orkester. Dirigent »Ljubljane« g. dr. Anton Dolinar je prevzelo nalogo izvršil v popolno zadovoljstvo poslušalcev, ki so napolnili Unionsko dvorano skoro do zadnjega sedea. Odlikovali so se v solistovskih partijah ga. Zlata Gjurgjenac-Guvella (sopran), gospa Franja Bernot-Golobova (alt), g. Jože Gostič (tenor) in g. Marjan Rus (bas). Težke in napore partije so z lahkoto obvladali ter pokazali, da se znajo prilagoditi tudi oratorij-skemu stilu.

× **Precej številni** mešani zbor »Ljubljane« (okoli 100 članov) je svoj part z gotovo dobrim študijem lepo prednašal, adekvatno ga je pa spremljal orkester Saveza muzičara, podružnica Ljubljana. Bil je v vseh instrumentih dobro zaseden. Če se je v tempih včasih malo zamajalo, ni prav nič čuda, ker orkestralne skušnje preveč stanejo in jih je vedno premalo.

× **Ljubljana»** namerava ta svoj koncert ponoviti še dvakrat, zadnjič ob priliki Evhariističnega kongresa. Uvodno besedo in razlago dela je v poljudnih besedah pred koncertom govoril naš priljubljeni skladatelj stolni dekan g. dr. Franc Kimovec. Oratorijski koncert »Ljubljane« je bil razveseljiv dogodek v našem glasbenem življenju, h kateremu društvu iskreno čestita Z. P.

Minister vojske in mornarice armijski general Peter Živković prisostvuje zaprišegi novincev beogradske garnizije

Slava 16. artiljerijskega polka

Ljubljana, 5. junija. Prostorna vojašnica 16. artiljerijskega polka na Tyrševi cesti je bila za današnje polkovno slavo vsa praznično okrašena z zastavami in zelenjem. Na dvorišču je bil postavljen z zelenjem okrašen paviljon za goste, dalje spredaj pa je stalo več v zelenje odetih topov.

Kako priručna je povezanost med našo junako oboroženo silo in med civilnim prebivalstvom, je zgovorno pričalo znatno število gostov iz najrazličnejših slojev našega meščanstva. Izmed mnogih, ki so prihiteli junakemu artil. polku čestitat slavo, naj omenimo gg. gen. Pekića, namestnika divizionarja gen. Jova-

Prav tako so gostje in vojska navdušeno vzklikali Nj. Vel. kraljici Mariji, ki jo je g. polkovnik imenoval angela varuha našega mladega kralja.

Godba je zaigrala državno himno, nakar je komandant polka vedro poudaril, da želi svojim vojakom vsak dan tako vesele gostije. Pri tem pa naj se zavedajo, da jim vse to daje naša skupna mati, nam vsem enako mila in draga domovina — kraljevina Jugoslavija. Zato jo moramo čuvati.

»Čuvamo!« je gromko odjeknilo iz vojaških vrst in obljubi vojaštva se je pridružil še topovski strel.

novića, komandanta velicpedskega polka podpolkovnika Jakliča i. dr. Slovesni praznik so s svojo navzočnostjo počastili poleg drugih ban Dravske banovine dr. Dinko Puc, mestni župan dr. Vladimir Ravnihar, v zastopstvu škofa dr. Rožmana stolni župnik, kanonik dr. Klinar, upravnik policije g. Keršovan z več višjimi policijskimi uradniki in s poveljnikom policijske straže g. Grilom, sokolsko župo ljubljansko je zastopal starosta dr. J. Pipenbacher. Častno je bila zastopana naša univerza, Udruženje rez. oficirjev itd. Legijo koroških borcev je zastopal podpolkovnik v pokoj g. Milivojevič. Za Nar. Odbrano se je udeležil slave njen predsednik dr. Cepuder, pošto direkcijo pa je zastopal vršilec dolžnosti direktorja dr. Tavzes. Poleg teh se je udeležilo slave po svojih zastopnikih še nebroj drugih društev in korporacij.

Po končanem sečenju kolača in cerkvenem opravlilu, ki ga je imel prota Budimir, je polk v strumnem defileju pokazal generaliteti in gostom svoj vojni elan. Kakor iz brona vlti so stasili vojniki korakali v strnjelih četverostopih, da je odmevalo nalik odločnem klicu: »Čuvaj bomo domovino, ker smo ponosni na to, da smo izvrševalci oporoške našega Viteškega nesurtnega poveljnika, kralja Zedinitelja«

Po defileju je domačin, komandant polka polkovnik Radovan P. Jovanović ljubeznivo povabil goste na okusno aranžirano zakusko. Ko so gostje posedli za belo pogrnjene mize, je komandant polka s kratkim, a tehtnim nagovorom pozdravil vojske in naglašal, da hoče polk mlademu kralju Petru II. služiti vedno z isto vno, požrtvovalnostjo in zvestobo, kakor je služil njegovemu velikemu očetu. Kraljeva nežna mladost naj vojske vzpodbuja, da bodo s tem večjo vno opravljali svoje resne dolžnosti in si privzgojili vse vojaške vrline v taki meri, kakor od njih upravičeno pričakuje vsa domovina. Na govornikov poziv se je vojaštvo z gosti kakor en mož strnilo v trikratni odločni vzklik: »Živio kralj Peter II!«

S posebnim nagovorom odn. deklamacijo je nato stopil pred vojake rez. kap. koroški rojak, strok. učitelj g. Primožič, nakar se je v prijetnem, res domačem priručnem tonu razvila zabava. Godba je marljivo svirala, vojaki so plesali kolo in častniki so venomer prigovarjali gostom, naj bodo »kakor doma«. Vabilo je bilo tako priručno, da se mu ni bilo mogoče odreči.

Narod, ki pozablja brate v sužnosti, tepta svojo čast! — Branibor se briga zanje. — Pristopajte!

U Razhizhevi hishi na timu velikimu seminu

Kaku ta Lublanfki veliki femin sa fame nove zbudne inu fletne ftvari, ki imena neh zhlovik na ve, fkerbi. Ani famoderzhi, ani majhini koftenzhki, ki prelepe vishe is neh perhaialo, tam okul poftavljeni ftoio. Vef ta lufft od teh fkrivnoftnih inu zhudnih shtim prepouhnen je inu kader ti gori pogledash, nezh na vidish, kuker ane mizhkene kishtize inu trahtarie, is takirih te moguzhne inu velike shtime flishio fe. Ko pa mimu aniga ftrashniga leva, takirimu is negaviga odpertiga gobiza an tehnik zurik vode ven tezh mimu saviesh inu u ana rdezha hisha noter perftopish, pa maingo imash, de domou u te nashe Gorjanze pershou fi. Krofne ti dober dan voshio inu veliki gordrshaviz te shole sa shenfsko obert, ta perjafin

Prvi prapor Jadranske straže

Krajevni odbor JS v Mengšu je v nedeljo razvil prvi prapor v Sloveniji

Med tem, ko je imela Dolenjska svojo veliko slavnost podmladkov JS v Novem mestu, je bila pa v Mengšu razvita prva zastava krajevnega odbora JS. Ljubljanski oblastni odbor je k svečanosti poslal odbornika g. dr. Hlavatyja in g. Josipa Pogačnika. Na telovadišču ponosnega sokolskega doma je bil postavljen ves s trobojkami in venci okrašen oder. Izvrstno je igrala mengška godba pod vodstvom kapelnika g. Liparja. Ko omenjamo godbo, moramo tudi povedati, da je to glasbeno društvo staro že nad 50 let. Občino je zastopal poslevodeči podžupan g. Gregore, a iz Kamnika je prišel predsednik tamošnjega krajevnega odbora g. dr. Trampuž s sreskim šolskim nadzornikom g. Ariglerjem in sreskim ekonomom g. Hladnikom ter večimi drugimi uglednimi meščani. Prekrasna je bila velika skupina narodnih noš, zlasti je pa vsakega razveselilo, da je bil predsednik mengške JS g. Zalokar v narodni noši, kakor tudi kumica ga. Ivana Kančeva, prav posebno pozornost so pa vzbujale uniforme mengških članov, zlasti pa uniforma tajnice gđ.

spominjal blagopokojnega kralja Aleksandra I., ki je ustvaril pomorsko silo Jugoslavije in bil pokrovitelj JS, nadalje so je govornik spominjal mladega kralja Petra II. Predsednik ljubljanskega krajevnega odbora g. Josip Pogačnik je imel navdušujoč slavnostni govor o pomenu morja in Jadranske Straže, končno je pa razvil prekrasni prapor z vzklikom »Čuvajmo naše morje!« Kumica ga. Kančeva je pripelala na prapor svilen moder trak z besedami »Za pomorsko silo Jugoslavije!«, končno je pa zaobljubil zvestobo zastavonoša g. Gregor Stanko ter med sviranjem državne himne visoko dvignil prapor. Zastopnik oblastnega odbora g. dr. Hlavaty je čestital društvu, za njim je pa govoril še pokrovitelj, sreski načelnik g. Kosi ter zaklical pokrovitelju JS Nj. Vel. kralju Petru II. »Živio!« Sreski šolski nadzornik g. Arigler je pozival šolsko mladino v krog JS, končno je pa učitelj g. Mrak prečital udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Petru II. Predsednik mengškega krajevnega odbora JS g. Zalokar se je zahvalil pokrovitelju g. Kosiju in kumici ga. Kančevi ter predsedniku občine in poudarjal,

Mengeški Jadranaši s svojimi gosti in novim praporom.

Od leve proti desni: zastopnik občine g. Gregore, tajnica gđ. Inka Jenčičeva, pokrovitelj sreski načelnik g. Anton Kosi, predsednik ljubljanskega krajevnega odbora JS g. Josip Pogačnik, kumica ga. Ivana Kančeva, zastavonoša g. Gregor Stanko, predsednik mengškega krajevnega odbora g. Zalokar.

Jenčičeve. Pokrovitelj proslave je bil kamniški sreski poglavar g. Kosi, ki mu je mali Miloš Kosec s kratkim pozdravom izročil kito cvetja, a kumico go. Kančeva je pozdravila mala punčka v narodni noši in ji poklonila velik šopek nageljnov. Tudi domžalski krajevni odbor JS je poslal svojo zastopnico gđ. Ušeničnikovo, a zastopani so bili tudi drugi kraji mengške okolice.

Učitelj g. Mrak je v svojem govoru na kratko opisal zgodovino krajevnega odbora JS in se

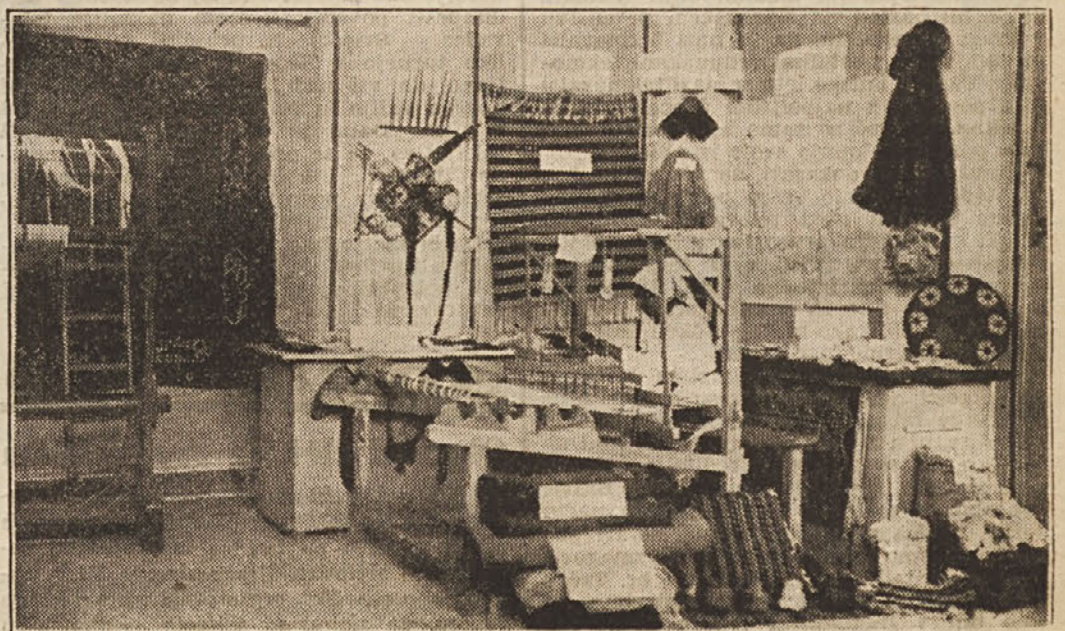
da je JS nepolitična organizacija, ki naj se je oklene vse prebivalstvo. Razvil se je slikovit spreved, ki je obšel vso vas in ga je prebivalstvo pozdravljalo z vzkliki. Po sprevedu se je na telovadišču razvila prava ljudska veselica. Kjer so se gostje spoznali z zavednimi meščani. Ko so se Ljubljančani zvečer odpeljali, so odnesli seboj prepričanje, da bo tudi mengška šola v kratkem imela podmladek JS in da je mengška JS močna organizacija, ki bo v vsej okolici vzbudila zavest za naše morje.

gofpud is ena perfrishena bradiza, ki mu Razhizh pravio, anim shlahtnim gofpem inu frailizam, u ane lohke, meslanafte oblazhila oblezhenih, perpoudiue, de je na krofni bilo is berdum inu vratilo, pa podnošniki inu kuje, rozhiza, shrikpzi f kolzi, rapfenjazh, palize prebiravke, pritkavazha, grablize inu votek, pa tudi nizhavnica she inu fe tem shlahtnim gofpem ufe te ftvari taku zhudnu vidio, ko te nafhe domazhe befede poflushaio. Sdi fe mi de te shlahtne gofpe te nashe rashoune na posnaio inu de im tudi od tih nashih gorkih vounenih hlazh, kopiz inu natikazh veliku snanu ni. Innu kaku te lepe shene te nashe shtikane koshuhe gledaio, pa te pletene jope, fknio is nadoushnu bele, meshane inu zharne vounu, takiro nashe predize na kolouratih predeio. Kaku vefe me obshinu je, ko tam omikano vouno na preflizi, pa koselzhke, fnovalo

inu vitlen vidil fim. Prashou fim tiga vikshiga inu slo shlatniga gofpuda gordrshaviza Razhizha, od kud on tifte prezhudnu lepe perproge ima, ki pri naf u Gorianzh inu navadi nifo inu mi on pravi, da tim perprogam persianari pravio inu de ih negave sholarke inu te shlahtne gofpe is te negave shole na novimu plazu is naše domazhe vounu voslaio. Kaku je srze moie ob tih negavih befedah is ena velika frezha napouhneni bilu.

Ta nasha lepa, dobra, ftara inu noterpernofliava domazha vounena obert, u takeri tulku tihe frezhe inu miru tih flovenfkih domov pozhiva, nej she smirei povikshuie fe.

Tam na ani misi tudi an latizhik n. legizi gori lepu pozhiva inu is nega fin. na konzu is anim glashzhikam tiga bolshiga fa tu muzh optalan biu inu je ana dekilza is pergazha mi f Bogam rekla.

Za resnico!

Odgovor br. Macanovića br. Trčku

Od br. Hrvoja Macanovića smo prejeli dopis, ki ga objavljamo; ne da bi s tem v tem vprašanju zavzemali kakšno principno stališče.

Stanko Trček, eden glavnih članov zadnjega tehničnega odbora našega sokolskega saveza in urednik »Sokola« se je dotaknil v »Jutru« dne 13. maja t. l. mojega članka »Svetovni in olimpijski prvaki pred olimpijado 1936« z odgovorom, s katerim je želel dokazati resnico, ali točneje dokazati neresnico mojega članka. Zelo mi je žal, da sem tako razžalil br. Trčka ter njegove somišljenike in sodelavce ter povzročil, da tako razburljivo in z žolčem razpravlja o vprašanju velike važnosti in splošnega zanimanja. Bojim se, da je moj dragi br. Trček v svojem stremeljenju za resnico dokaj preveč subjektivno in osebno pojmoval mnoge stvari, da bi bile iste povsem objektivne in resnične. V vsem članku »Za resnico!« v »Jutru« od 18. p. m. se opazja toliko razurjenja, da je jasno, da je bil članek napisan v afektu in zaradi tega ni dovolj objektivno in pravičen. Potrebno je, da se enkrat spregovorim, da čujejo nepoučeni čitatelji točneje resnico.

V svojem članku sem hotel z ozirom na III. olimpijski dan in povodom številnih mednarodnih telovadnih gostovanj v Evropi opozoriti našo sokolsko javnost, pa tudi ostale (zlasti telovadce in vodnike) na bližnje olimpijske tekme 1936 v Berlinu, pri katerih bodo nastopili naši tekmovalci po štiri-odnosno petletni odsotnosti, a pri olimpijskih tekmah, po predledki 8 let. Nisem osamljen v svojem naziranju, da tako dolga abstinencija od mednarodnih tekem ne more koristiti napredku, ter je treba popraviti kar se je zamudilo. Opozoril sem zato na dosedanje lepe in pomembne uspehe naših mednarodnih borcev. Navedel sem vse dosedanje zmage. Ugotovil sem, da so bili vsi ti uspehi plod dalekovidnega, premišljenega in dosledno izvajanega načrta br. dr. Viktorja Murnika, našega priljubljenega in spoštovanega vodnika.

Resnica je, kakor sem rekel, da so dosedanje načelniki Saveza opustili, da z enakim zanimanjem in uspehom nadaljujejo delo in navedel sem vse opušene prilike. Toda vse to le z namenom, da se zamujeno po možnosti pravočasno popravi, dokler ni prepozno. Mnenja sem, da so nasledniki br. dr. Murnika uničili marsikaj, kar so dr. Murnik, njegovi učenci in sodelavci ustvarili pri nas na tem področju.

Kar pravi br. Trček v svojem članku »Za resnico!« bi se moglo s par besedami povedati takole:

»Naivno je misliti, da je mogla ena oseba — dr. Murnik — ustvariti vse prejšnje uspehe naših telovadcev. Naši telovadci so sedaj boljši kakor oni pred vojno, tem iz Dravske banovine so se pridružili sedaj še iz drugih krajev. Mnogo pretiravajo tisti (Macanovič), ki dajejo mednarodnim tekmam toliko važnost v Sokolstvu, ker njemu ni prva naloga vrhunška telovadba. V Parizu naši najboljši niso doživeli neuspeha, saj so neuspehe doživeli tudi borci drugih narodov. Našim so mnogo odvzeli sodniki. V Los Angeles nismo šli, ker je razum (načelnstvo) zmagal nad željami (telovadci). Potrebno je bilo Din 600.000 — in ovrle so tekme v Pragi za slovansko prvenstvo. Naši mednarodniki so »stavkali« radi tega. V Budimpešto nismo šli, ker nismo hoteli Madjarom poveljati njih slava. Sokolska stvar se ne more ločiti od narodne (drugače nazore prepustimo Macanoviču in somišljenikom!). Namesto v Budimpešto smo poslali naše tekmovalce v bratsko Čehoslovako, kjer so se pomerili z najboljšimi.«

Vse drugo kar br. Trček meni osebno neupravičeno podtika ne spada sem in bomo razpravljali o tem ob drugi ugodnejši priliki, ako želite — na bolj bratski način!

Od svoje prve pa do zadnje trditve se br. Trček ne dotakne bistva mojega članka v »Novosti« in sicer olimpijskih iger 1936, za katere se moramo kar najhitreje pripraviti, da s pripravami dosežemo ostale tekmovalce, pa če hočete tudi naše sosede, na katere sem hotel posebno opozoriti s tem, da sem v članku objavil tudi sliko njihovega prvaka, olimpijskega zmagovalca. Iz vsega tega bi se dalo sklepati, da se br. Trček z bistvom mojega članka strinja.

Vendar ostane nepobito dejstvo, da naši mednarodni tekmovalci niso od leta 1931 nikjer nastopili na mednarodnih tekmah, da je bil nastop na slovanskem prvenstvu v Pragi okrnjen in, da so naši tekmovalci izgubili zvezo z ostalimi vrhunskimi tekmovalci. Pa niti lausko leto se naši tekmovalci niso pomerili z najboljšimi čehoslovanskimi v tekmi, temveč so samo z javnim nastopom pokazali stopnjo svoje izvežbanosti.

Treba je bilo dokazati, da ni resnica kar so Madjari s svojo večjo podtalno propagando raznesli med telovadne kroge ob priliki svetovnega prvenstva v Budimpešti: Jugoslovani niso prišli radi tega, ker so njihovi telovadci izredno slabi. Bratje Čehoslovaki so fino in spretno sredi Budimpešte pokazali, kako morejo Sokoli dati lek-cijo domišljavim Madjarom.

Borili so se proti madjarskim lažem v Budimpešti, zlasti na kongresu Mednarodne telovadne zveze, z neudeležbo na njihovih prireditvah, a največ s svojimi zmagami na tekmah, ki so zadele prireditelje bolj od vseh ostalih njihovih neuspehov. Bratje Čehoslovaki so tedaj izbrali aktiven način borbe, mi pa smo ostali v celi stvari pasivni in nismo v MTZ zbranim na zmagovit način povedali ONGA, kar sedaj br. Trček meni tolmachi. Takrat je bilo potrebno, da smo bili v Budimpešti (razen mene sta

bila še br. Gregorka in poročevalec »Slovenca« g. Ivo Kermavner), da se točno ugotovi efekt našega nesodelovanja na tekmah za svetovno prvenstvo.

Sam nisem bil za sodelovanje na teh prireditvah v Budimpešti, bil pa sem za to, da pošljemo naše najboljše, da gledajo kot običajni gledalci s plačano vstopnico, velik, nepričakovano velik napredek drugih telovadcev. To priliko smo zamudili.

Naši najboljši tekmovalci so sedaj morda boljši od onih najboljših takoj po svetovni vojni. Dočim je v Ljubljani leta 1922. tekmovalo 5 narodov, jih je lani tekmovalo 13. Splošna vrednost obeh tekem in napredka je zelo točno izražena z razmerjem 5:13! V tej tekmi stalnega napredovanja, se bojim, da smo zaostali in za koliko, bomo zvedeli na veliki in važni tekmi na olimpijskem stadionu v Berlinu avgusta 1936.

Mednarodne tekme niso najvažnejše v Sokolstvu, kakor ni vrhunška telovadba najvažnejša v našem delovanju. Nesporo pa je, da so tekme v pravih rokah zelo koristne, saj so naši uspehi na mednarodnih in olimpijskih tekmah odlično sredstvo za propagando, navduševanje, poglobljanje in širjenje sokolske telovadbe. To kar se ni dalo doseči s stoterimi govori in okrožnicami, se je doseglo z enim samim uspehom v inozemstvu na važni in težki mednarodni tekmi. V tem ima br. Trček svoje trdno prepričanje, ki je — verjetno — mnogo krivo, da smo na tem področju našega delovanja toliko popustili. Neudeležba na tekmah je izzvala tudi razna trenja, čemur so tudi te vrstice nekaj dokaz.

Pariz 1931 in Los Angeles 1932 bi bila potrebna obširnejša razpravljanja v sokolskem tisku. V času, ko so bila ta vprašanja najaktualnejša, so merodajni faktorji, baš tisti, ki jih brani brat Trček, s svojim vplivom poskrbeli, da se druga plat ne pojavi v sokolskem tisku. Napadeni, ukorjeni in užaljeni bratje niso nikjer v časopisu dobili prostora, da se branijo in povedo svoje. Ta okolnost, kakor tudi trmoglavo nepriznanje opravičil tistim tekmovalcem, ki niso prišli na izbirne tekme za slovansko prvenstvo 1932, je stanje se poslabšalo.

Za Pariz 1931 je eno gotovo: ni važno, če je vodstvo zadovoljno samo s seboj. Na mednarodnih tekmah je važno, da so tekmovalci zadovoljni z vodstvom in oni so glavni. V Parizu tega ni bilo! In največ zato, ker jih vodstvo ni zaščitilo pred mahinacijami sodnikov drugih narodov in prirediteljev. Tudi na tem področju se je treba boriti!

Za Los Angeles ni bilo potrebno 600.000 dinarjev, marveč samo 250.000 dinarjev za 6 ljudi. Pogosto so preveliki računi onemogočili mnoge koristne inicijative. Toda Los Angeles ni bila stvar pomanjkanja denarnih sredstev, saj so na primer na stroške ministrstva za telesno vzgojo potovali tisti, ki niso bili prav nič potrebni, toda sli so, ker so se za stvar pobrigali. Še danes nismo čitali ali slišali obrambe zainteresiranih tekmovalcev. Treba je sedaj, da se odpro stolpci listov, ki so takrat služili samo eni strani.

Toda največjo krivico je napravil br. Trček v svojem iskanju resnice, ko se je drznil zmanjšati zasluge brata dr. Viktorja Murnika za dosedanje in vse nadaljnje uspehe naših tekmovalcev, starih in novih na mednarodnih tekmah. Sigurno je, da ni točno tehtal svojih besedi. Zakaj je dr. Murnik kriv za neuspehe od leta 1931 naprej? Morda zato, ker se ti neuspehi ne morejo primerjati z uspehi v letih 1922 do 1930! Sreča, da br. Trček s tem ni nikomur škodoval, a najmanj baš dr. Murniku.

Da bi pa imela cela stvar pozitivno obeležje, očitam konkretno naslednikom načelnika br. dr. Murnika, da so se izogibali mednarodnih tekmah in tekmovalcev. Morali bi z energično inicijativo omogočili našim tekmovalcem udeležbo na olimpijadi v Los Angelesu 1936, da pokažejo vrednost našega Sokolstva pred pol milijona naših izseljencev, željnih naših uspehov in da izvedejo toliko važno in vendar lahko izvedljivo turnejo po najmočnejših jugoslovanskih kolonijah Sev. Amerike. S tem bi se mogel povežati tudi nastop na zletu v Pragi 1932, kar je bilo tudi mogoče.

Poslati je bilo potreba naše najboljše tekmovalce na tekme in gostovanja v Švico, Francijo in vsekakor v Budimpešto, da vsaj kot gledalci prisostvujejo tej tekmi. Ravno tako je bilo potrebno takoj po tekmi v Budimpešti povabiti k nam najboljše telovadce — Švicarje in prirediti z njimi veliko turnejo v Beograd, Zagreb in Ljubljano, da vsi naši najboljši telovadci kaj novega vidijo in primerjajo svojo vrednost z njimi. Dalje je bilo potreba podpirati inicijativo, da se prireajo redne medmestne tekme Ljubljana—Zagreb—Beograd, razširjene na pogostejše srečanje, gostovanja in tekme najboljših telovadcev.

Da bi vse to bilo, bi povsem drugače pričakovali prihodnje tekme in ne bi preizkušali potrpežljivosti naših čitateljev s temi razpravami.

Sokolstvo

Okrožni zlet na Pragerskem

Kljub nezanesljivemu vremenu je bila v nedeljo 2. t. m. veličastna sokolska manifestacija na Pragerskem ob izredno lepi udeležbi Sokolstva in občinstva. Uspeh zleta je bil v vsakem oziru na višku, organizacija vzorna, nastop odličan. Že jutraj so prispeli na Pragersko

sokolske čete ter odšle takoj na krasno urejeno letno telovadišče, kjer so bile skušnje za popolnanski nastop. Popoldne ob pol 14. je bil zbor vseh oddelkov na telovadišču, odkoder je krenil s sokolsko godbo iz Središča imponanten sprevod, kakršnega Pragersko še ni videlo. Za praporoma iz Maribora in Sl. Bistrice se je uvrstilo okrožno načelnštvo, tehnični odbor in staroste društev ter čel, nato pa dolga vrsta sokolske mladine in članstva v slavnostnih krojih. Mladina je navdušeno pela naše sokolske in slovanske koračnice, kar je sprevod močno poživilo. Občinstvo je navdušeno pozdravljalo sokolske vrste in jih obsulo s cvetjem.

Po sprevodu se je pričela na letnem telovadišču javna telovadba, ki sta jo prav spretno vodila okrožni načelnik br. Ledinek in načelnica sestra Deklevova, s pomočjo okrožnega tehničnega odbora. Prva je nastopila moška in ženska deca s prostimi vajami, prav dobro, ter je bila deležna viharnega priznanja tisočglave množice. Vzoren je bil nastop članice (64) s prostimi vajami. 108 naraščajnikov je opravilo proste vaje zelo dobro, nakar je sledila orodna telovadba, pri kateri je nastopilo 9 vrst članov in naraščajnikov. Orodna telovadba je pokazala lepe sadove sokolskega prizadevanja in ponovno dokazala temelje sokolske vzgoje in discipline.

Sport

Proslava 15letnice ASK Primorja

Internacionalni lahkoatletski miting in pod visokim pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II. mednarodni lahkoatletski dvoboj Bukarešta : ASK Primorje.

Binkošti, 8. do 10. junija.

Sportni pokret v Ljubljani doživlja letos pomemben jubilej. Akademski Sportni Klub Primorje, eden vodilnih klubov ne samo v Ljubljani in naši banovini, temveč v naši državi, proslavlja letos 15-letnico svojega obstoja in bogatega udejstvovanja na polju nacionalne propagande telesno-vzgojne ideje med jugoslovansko mladino.

Kako važno in koristno je bilo delovanje jubilara, potrjuje naklonjenost našega vzvišenega vladarja, Nj. Vel. kralja Petra II., ki je blagovolil prevzeti visoko pokroviteljstvo nad internacionalnim lahkoatletskim dvobojem med reprezentanco Bukarešta, romunske prestolnice, in ekipo slavljencev o priliki jubilejnega mednarodnega mitinga.

ASK Primorje se temeljito in resno pripravlja, da ob priliki proslave dokumentira svoj ogromen napredek v borbi z odličnimi inozemskimi gosti in da se istočasno v gostoljubnosti revansira prijateljskim romunskim sportašem, katerim dolguje revans. Romunska reprezentanca, ki nastopi pod imenom repr. Bukarešte, bo poslala 28 atletov. Med temi so znani metalec Havalet, tekači Manea (na 1500 m), Kovaci (na 100 in 200 m), Jondache (na 400 m) itd. Najavljenih je že tudi 8 reprezentantov iz Prage, med njimi svetovni rekord Douda. Nadalje nastopijo še Beograščani, Zagrebčani, Mariborčani in ljubljanska Ilirija. Jubilejne svečanosti obetajo potemtakem postati v kvalitativnem in kvantitativnem oziru največje doslej v naši državi.

ASK Primorje kot večkratni državni prvak v cross-countryju za poedince in moštva, v državnem prvenstvu za poedince in moštva (letos si je definitivno osvojil pokal »Novosti«) in kot klub, ki je v reprezentativnih državnih nastopih od leta do leta žel vedno večje uspehe, je v prvi vrsti poklican, da na jubilejnem mitingu zastopa barve in ugled jugoslovanske lahke atletike. Uverjeni smo, da se bo vse njegovo lahkoatletsko članstvo zavedalo te naloge in stopilo v borbo popolnoma pripravljeno.

Tudi razni najvišji državni in samoupravni dostojanstveniki so pokazali svoje veliko razumevanje za slavljenčovo delo in naklonjenost z prevzemom častnega predsedstva nad proslavo 15-letnice. Častno predsedstvo tvorijo: ministrski predsednik g. Jevtić, minister vojske arm. gen. Živković, minister dr. Marušić, minister dr. Auer, minister Vujić, poslanik ČSR Wellner, ban dr. Puc, predsednik mesta Ljubljane dr. Ravnihar. Gospodje ministri so darovali vsak po en pokal.

Pričakujemo, da bo tudi vsa naša javnost težko in uspešno 15-letno delovanje slavljencev v polni meri kvitirala z velikim posetom pri jubilejnih svečanostih.

Giro d'Italia

Deseta in enajsta etapa

Težka apeninska etapa od Barja v Neapel, je s svojimi 333 km obremenila tudi najdaljša. Do Potenze (142 km) je bilo treba vzeti dve strmini in maloštevilni posamični posameznikov, odtrgati se, so bili kmalu preprečeni, tako da so dirkači vedno znova vozili v gruči. V drugi polovici etape so se skušali distancirati Leducq, Guerra in Ple-montesi. Pri slabih in prašnih cestah pa tudi oni niso uspeli in je prišlo na cilj skoraj vseh 59 dirkačev skupaj. V spurtu je zmagal Di Paco v času 11:60, za njim pa so privozili Martano, Guerra, Maserati in Debenne, tako da v skupni klasifikaciji ni bilo izprememb. Ker je prišlo toliko dirkačev naenkrat na cilj, je prišlo tu do prav razburljivih scen in sta se velika favorita Guerra in Olmo celo dejansko spozabila. Oba sta bila zato postavljena na zadnje mesto etape in tudi denarno kaznovana.

Po enodnevnem počitku, je bila absolvirana 11. etapa iz Neapla v Rim (251 km). Pri tej je bilo treba prevoziti težko strmino

Nato je nastopilo 88 naraščajnic s prostimi vajami zadovoljivo. Naravnost vzoren pa je bil nastop članov (104) s prostimi vajami, ki so jih bratje izvedli v lepem kritju in skladnosti. Občinstvo je vzhričeno ploskalo nastopajočino, saj so tudi to v polni meri zaslužili. Javni telovadbi so prisostvovali tudi podstarosta MSŽ br. Kranje, podnačelnik br. Hočevar in tajnik br. Dojčinović.

Po nastopu je bila na občinskem dvorišču prijetna zabava, kjer je prav pridno igrala središka sokolska godba. Okrožni zlet je uspel v vsakem oziru in moremo pragerskemu Sokolu le iskreno čestitati. Zdravo! —al.

— Sokol L. Ljubljana-Tabor poziva svoje članstvo, telovadce in netelovadce, ki se nameravajo udeležiti zleta »Junakov« v Sofiji v dneh 10.—14. julija, da se priklase najdalje do 14. junija t. l. v društveni pisarni, kjer morajo tudi položiti svoto, ki jo nameravajo ponesti s seboj v Bolgarijo za stroške bivanja v Sofiji. Po tem terminu se prijav ne bo več sprejemalo. Zdravo! Uprava.

— Sokol Medvode ima svoj telovadni nastop dne 23. t. m. na letnem telovadišču. Ker stoji društvo pred gradbo doma, vabimo okoliška društva, da nas podprejo. Pohitite k nam!

Rocco di Papa. Dirkači so prišli na cilj zopet v gruči, vendar je zmagal v sprintu Guerra v času 8:15:36. Ostro za njim so privozili 2. Olmo, 3. Zucchini, 4. Cipriani, 5. Morelli.

Dvanajsta in trinajsta etapa.

V 12. etapi iz Rima v Firenzo (317) je s početka v vožnji po ravnini dominiral Guerra. Ko pa se je začel vzpon na Bivio Radicofani, ki šteje k veliki gorski nagradi, se povzpne na čelo zopet mojster za gorski teren Bartali. Guerra zaradi defekta zaostane, vendar pa kmalu zopet dohiti vodilno gručo kakih 40 dirkačev. Vzpetina pri Sugamu (51 km pred ciljem) pa je prinesla odločitev. Guerra zaradi defekta zopet zaostane, Di Paco pa je bil zapleten v padec številnih dirkačev. Takoj se odtrga skupina šestih tekmovalcev s prednostjo 3 min. in 40 sek., in obdrži vodstvo do cilja. Prispeli so: 1. Bergamaschi 11:05, 2. Martano, 3. Bertoni, 4. Cipriani, 5. Cecchi, 6. Archambaud, vsi z istim časom, 7. Folco 11:09:20.

V skupni klasifikaciji vodi Bergamaschi s časom 73 ur, 27 min. in 53 sek. Sledijo mu Cecchi, Martano, Bertoni, Cipriani, Olmo, Guerra in Bartali.

K 13. etapi iz Firenze v Montecatini (120 km) je startalo 73 dirkačev. V spurtu je zmagal Olmo v 4:48, 2. Demuyssere, 3. Binda, 4. Altenburger, 5. Morelli, 6. Cipriani.

Skupna klasifikacija se ni izpremenila. Štirinajsta in petnajsta etapa. V 14. etapi Montecatini — Lucca (99 km) je zmagal Debenne s povprečno hitrostjo 33,00 km, 2. Mealli, 3. Olmo. Senzacija 15. etape Lucca—Viareggio (53 km), pa je bila zmagala Francoza Archambauda (povpr. hitrost 42 km). Drugi je prispel Olmo, tretji pa Guerra.

Slovo vzorne učiteljice

Vuzenica, junija.

Po šestintridesetletnem vzornem delovanju na enem in istem službenem mestu — na osnovni šoli v Vuzenici — odhaja te dni v zaslužni pokoj in se preseli v svoje rojstno mesto Ljubljano učiteljica gđ. Ivanka Vidmar.

Vsa sedanja generacija, katero je vzgojila večinoma skupno z bivšim nadučiteljem Simonom Viherjem, objokuje njen odhod, posebno pa šolska mladina, kateri ni bila samo dobra in vestna učiteljica in vzgojiteljica, ampak tudi skrbna mati v pravem pomenu besede.

Nobeno oko ni ostalo suho, ko se je v sredo dne 28. maja poslavljala šolski upravitelj Karel Vollmaier z do srea segajočimi besedami v imenu učiteljskega zbora in zbrane šolske mladine od odhajajoče, šolske mladine vseh razredov pa jo je med ljubkimi poslovičnimi nagovori obsipavala z lepimi majniškimi cvetjem.

Zares, redek je slučaj, da bi učna moč ostala vso dolgo službeno dobo samo na enem službenem mestu in dosegla tolikšnje uspehe, kakor jih je dosegla gospodična Vidmarjeva, še redkejši pa je slučaj, da bi bila ženska odlikovana z diplomom častnega članstva občine, katera je bila podeljena odhajajoči učiteljici gđ. Ivanki Vidmarjevi v priznanje njenih vrlin in zaslug za napredek in narodno prosveto v Vuzenici. Še pozni rodovi bodo vedeli povedati o dobri učiteljici Ivanki.

Želimo ji pa na jesen njenega življenja prijeten odpočitek od trudopolnega dela do skrajnih mej človeškega življenja.

Hvaležna Vuzenica.

Ali ste se že narahili na „Glas naroda“?

Važna zahteva našega novega pokreta

Ustanoviti treba kmetijske zbornice.

V naši državi gre s stanovskimi organizacijami, ki obsegajo ves državni teritorij (zemlje), le počasi naprej. Vendar je že precej stanov in poklicnih strok organiziranih v enotnih, vsedržavnih organizacijah. Tako so enotno organizirani zadrugniki, delavske sindikalne organizacije z delavskimi zbornicami vred, lrgovci, uradniki, učitelji, zdravniki, pravniki, industrijci, obrtniki. V teh skupnih organizacijah so često velika trenja in prepiri, a to je razumljivo. To izhaja iz nepoznavanja različnih pokrajinskih razmer, gospodarskih in socialnih, kajti vsak varuje svoje koristi in hoče, da obvelja samo njegova volja. Prenapeta centralizacija se ni nikjer obnesla in zato je skoro v vseh teh skupnih organizacijah zmagalo spoznanje, da nudijo centralne organizacije sicer velike prednosti, da pa se mora pokrajinskim enotam pustiti samouprava v domači deželi. V leku let so se nabrale v delovanju teh organizacij velike skušnje, stvarnega in organizacijskega značaja, in večna škoda bi bila, ako bi se le skušnje ne uporabile tudi pri urejanju državne administracije.

Kar pa smo hoteli danes poudariti, je dejstvo, da naš kmečki stan še ni stanovsko organiziran v vsej državi enotno. Sicer so po zakonu o pospeševanju kmetijstva predvideni neki kmetijski odbori, sreski, okrožni in banovinski, toda ti odbori so brez vsake medsebojne zveze. Sploh se nam zdi, da so ti zakoni, ki jih je svojčas uveljavil bivši poljedelski minister Frangeš, ostali večinoma na papirju in zaradi birokratičnih predpisov niso prinesli zaželenega uspeha.

Prvotno so hoteli organizirati naš kmetški stan na politični podlagi. Do neke mere se je to posrečilo, toda dosežene organizacije so oslabe omejene na posamezne pokrajine. V teh političnih strankah pa potreba po enotni, vsedržavni organizaciji kmeov ni mogla prodrati zaradi čisto političnih diferenc. Kmet se je po bivših strankah upregel v voz, ki je bil naložen s samimi političnimi ideologijami, a za

njegove stanovske potrebe v tem vzdušju ni bilo nobenega zmisla.

Preko tega pa je treba prili. kajti, kaj pomagajo pri urejanju naših gospodarskih razmer vse zgoraj našlele stanovske organizacije, če pa temeljni stan države ni organiziran enotno stanovsko? Vsa obrl, vsa industrija in vsa trgovina ter vsi drugi inteligenčni stanovi morejo urediti svoje gospodarske in socialne prilike le na nekem širokem temelju. Ta temelj pa je kmečko gospodarstvo in njegove potrebe ter njegova konumska in razvojna možnost.

Treba je tedaj nujno pristopiti k stanovski, vsedržavni organizaciji kmetškega stanu v obliki kmetijskih ali agrarnih zbornic.

Sicer se je o teh zbornicah že veliko govorilo in pisalo v zadnjih petnajstih letih, toda ni se še našel mož, ki bi bil duševno dovolj jak in dovolj bojevit v to smer. Kar pa se ni moglo doseči v preteklosti, to se mora sedaj. Parlament od danes ni več strankarsko razbil, temveč je precej enoten in zato ob resni volji tudi sposoben organizirati kmetški stan v vsej državi v kmetijske ali agrarne zbornice. Te zbornice morejo imeti vpliv in slik z življenjem podeželskega ljudstva samo tedaj, ako bodo v njih gospodarili in odločevali res le agrarci, to je kmetje od pluga in motike.

Tudi ustanovitev takšne kmetške stanovske organizacije spada v naš gospodarski in socialni program novega jugoslovanskega narodnega pokreta. Treba je samo, da vnamemo za to gospodarsko zamisel ljudstvo na deželi ter mu pred očimo prednosti in koristi takšne organizacije zanj! Ta zamisel mora najprej oživeti v ljudskih glavah, potem mora priliči tudi do njene uresničitve.

Svoje prijatelje na deželi prosimo, da začno o tem razpravljati na svojih sestankih v zadrugah ali na javnih zborovanjih in tako bo prišlo tako rekoč samo od sebe, da bo ta beseda postala tudi meso. Lex.

Gospodarske vesti

= Za 625 milijonov dinarjev, t. j. 92% vsega našega izvoza, smo v letu 1930. izvozili žive perutnine in jaje v inozemstvo. Res, da preživlja naša kokošjereja danes težko prodaja krizo, ker so uvozniki države omejile uvoz jajc in je zaradi tega cena silno padla, vendar je še vedno rentabilna, posebno tam, kjer je povezana s kmetijo ter se naslanja na lastna krmila, predvsem na tako zvano absolutno kokošjo krmo, to so oni odpadki, ki jih edino kokoš lahko izrablja. Donosnost kurjereja pa je le tedaj dobičkanosna, ako postopa rejec po vseh pravihli rejce ter odbira res le najboljše plemensko blago. Na razstavi, ki jo priredi ob priliki ljubljanskega velesejma v Ljubljani Društvo rejcev malih živali »Živalca« za Dravsko banovino, bomo videli prvovrstne plemenske živali najrazličnejših kokošjih pasem, in prvi vrsti pa našo domačo rjavo štajersko kokoš, ki je za kmečke prilike najprikladnejša, ker je dobra nesnica in ima tudi cenjeno meso. Poleg štajerske bo zastopana tudi rumena orpingtonka, ki jo priporočamo onim rejcem, ki ne razpolagajo z večjim prostorom. Ta je zlasti za mestne rejce najbolj priporočljiva kokošja pasma. Za pestrost razstave so preskrbeli rejci, ki so razstavili še razne druge kokoške pasme, kakor: plimetke, rode, landke in drugo. Kokošarji in vsi, ki se zanimajo za to panogo kmetškega gospodarstva, bodo našli na razstavi vse, kar jih zanima. Zato ne pozabite obiskati razstave »Živalce« v paviljonu F.

= Češkoslovaško posojilo Sovjetski Rusiji. V Pragi je bil v torek podpisan sporazum, na podlagi katerega bo češkoslovaški bančni konsorcij Sovjetski Rusiji preskrbel posojilo 250 milijonov Kč po 6% na 5 let. Za ta znesek bodo Sovjeti nabavili na Češkem razne potreščine.

= Nadaljne uvozne omejitve v Avstriji. Devizni komisar je odredil nadaljne omejitve uvoza v Avstrijo. V drugem polletju so potrebna uvozna dovoljenja za te-le proizvode: maslo, meso, kakao, vino, olje, mast, konoplja, svila, železo, jeklo, baker, niker, svinec, cink, kositer, premog, umetna gnojila itd.

= Znatna aktivnost bolgarske trgovinske bilance. V prvih štirih mesecih t. l. izkazuje bolgarska trgovinska bilanca aktivnost 104 milijone lejev. Med glavnimi izvoznimi proizvodi zavzema prvo mesto tobak s 344 milijoni napram skupnemu izvozu 442-6 milijona lejev. Visoka aktivnost bolgarske trgovinske bilance gre predvsem na račun izvoza v Nemčijo.

= Konjunktura oboroževanja. Na svetovnih metalurških tržiščih se čedalje bolj opaža tendenca dviganja cen. Oborožitev Nemčije in italijansko-abesinski spor sta cene znatno uveljavila.

= Tečaj franka in padec Bonissonove vlade. Havas poroča iz Newyorka, da je tamkajšnja borza živahno reagirala na vest o padcu Bonissonove vlade. Ob sklepu borze, pravi Havas, so na newyorški borzi zelo likvidirali francoski frank. V začetku borznega sestanka je frank notiral 663.25, takoj nato je pa padel na 660.—.

Borzna poročila

DEVIZE
Ljubljana, 5. junija (s primo Narodne banke). Amsterdam 2953-88—2968-47, Berlin 1756-08—1769-95, Bruselj 744-18—749-24, Curih 1424-22—1431-29, London 216-70—218-75, Newyork 4351-07—4387-38, Pariz 288-25 do 289-69, Praga 182-90—184-01, Trst 360-39 do 363-47.

Curih, 5. junija. Beograd 7—, Pariz, 20-25, London 15-21, Newyork 307-52, Bruselj 52-40, Milan 25-35, Madrid 41-95, Amsterdam 207-60, Berlin 124-20, Dunaj 58—, Stockholm 78-50, Oslo 76-45, Kopenhagen 67-95, Praga 12-82, Varšava 58—, Atene 2-90, Carigrad 2-48, Bukarešta 3-05, Helsingfors 6-72, Buenos-Aires 0-82.

VREDNOSTNI PAPIRJI
Ljubljana, 5. junija. Inv. pos. 80—83, Bler 7% 77—78, Bler 8% 65-50—67, Obv. drž. hip. banke 72—73, agrarno pos. 45—47, begluške obveznice 63—65, obv. stab. pos. 1931 82—84, vojna škoda 368—370.

Zagreb, 5. junija. Inv. pos. 81—83, vojna škoda kasa 365—367, vojna škoda junij-julij-avgust 367 r. 4% agrarne obveznice 47 tr. 7% Bler 66-25—67, 8% Bler 78 r. pos. hip. banke 75—75, begluške obveznice 63-50—64-50, Dunaj—Zagreb clearing 861—871—866, Dunaj—Beograd clearing 875-16—865-16, Grčija—Zagreb clearing 34 n. Grčija—Beograd clearing 35—35—34-65, Priv. klir. London—Zagreb 237-20—238-80—238, Priv. klir. London—Beograd 237-50 pon. Priv. klir. Madrid—Zagreb 630 n. Priv. klir. Madrid—Beograd 630 tr. Trboveljska 125 n. Sladkor Osijek 135—160, 7% stab. pos. v Parizu 84—85-50—83-50—85.

Beograd, 5. junija. Inv. posojilo 84—82, 4% agrar. obveznice 47-50—46-75 (47), 7% stab. pos. v Parizu 84—83, 6% begluške obv. 65-50 do 65, Ratna šteta prompt 366—365 (366-50 do 366), 8% Bler 78-50, 7% Bler 66-25—65-75 (66-25), 7% pos. hip. banke 73, Narodna banka 6000—5800, Agr. Priv. banka 226-50 do 225-50 (225-50).

Jutri borza zaprta.

BLAGO

Ljubljana, 5. junija. Tendence čvrsta. Nudi se žito: Koruza 73—75 (popolnoma suha) feo bačka postaja; popolnoma suha feo banatska postaja 73—75. Oves zdrav, suh, rešetan feo slav. postaja 107—109. Pšenica 78 kg 2% feo bačka postaja 140—145, 78 kg 2% feo banatska postaja 139—142. Moka pšenična 0g banatska postaja 235—245, pšenična 0g bačka postaja 230—240, pšenična 2 bačka postaja 210—220, pšenična 5 bačka postaja 190—200. Otrobi pšenični debeli 100—105.

Novi Sad, 5. junija. Vse je neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

Jutri borza zaprta!

Budimpešta, 5. junija. Promet: srednji. Pšenica: junij 16-40—48—42—46—16-46—48, rž: junij 11-65—50—11-52—54, koruza: junij 10-94—98—10-98; 11-00, avgust 10-96—10-95 do 98.

Chicago, 5. junija. Pšenica: julij 83-625, september 84-625, december 87—, koruza: julij 80-625, september 75—, oves: julij 35-125, september 36—, december 37-5, Winip. pšenica: julij 83-625, oktober 85—, december 83-1075.

Radio

Četrtek, 6. junija.

Ljubljana: 12.00: Zvoki naše zemlje (plošče) — 12.45: Poročila, vreme — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Radijski orkester — 18.00: Slager in slager (plošče) — 18.20: Slovensčina (dr. Rudolf Kolarič) — 18.40: Čas, poročila, vreme, spored, obvestila — 19.00: Godeci izpod Smarne gore (Magistrov trio) — 19.30: Nacionalna ura — 20.00: Prenos iz velesejma — 20.45: IV. stilni večer moderne slovenske glasbe — 21.30: Čas, poročila, vreme, spored — 22.00: Naša gorska zdravilišča (Ivan Orel v esperantu) — 22.10: Zabave željni le posluš! (Rad. orkester, plošče, Mandol. sekstet) — 23.30: Za ples in krajši čas (prenos iz nebotičnika) — Beograd: 20.00: Vokalni in instrumentalni koncert — Zagreb: 20.00: Prenos iz Beograda — Berlin: 23.00: Sodobna glasba — Beromünster: 21.10: Pevska slavnost 1935 — Bratislava: 21.15: Narodne pesmi — Breslava: 22.30: Plesna glasba — Brno: 20.30: Prenos iz Prage — Budapest: 20.10: Simfonični koncert — Hamburg: 20.00: Plesna glasba — Leipzig: 20.10: Okrog Evrope: konc. lip. simf. orkestra — Milano-Trst: 20.45: Vok. in instrum. koncert — München: 19.35: Musorgsky: »Boris Godunov« — Praha: 22.30: Šramel orkester — Strasbourg: 20.30: Koncert vojaške godbe — Stuttgart: 22.30: Ksilofonija — Varšava: Po napovedi — Dunaj: 22.40: Zabavni koncert. — Nacionalna ura ob 19.30 za vse tri jugoslovanske oddajne postaje: Predavanje ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje.

RAZPIS

Občina Hrastnik-Dol srez Laško razpisuje pragmatično mesto občinskega redarja. Solška izobrazba: Pismenost in odsluženi kadriški rok. Pravilno kolekovane prošnje, opremljene z listinami po čl. 7. in 8. uredbi o občinskih uslužbenih je vložiti tekom »enega meseca po objavi tega razpisa v »Službenem listu« pri tej občini. Nastop službe dne 1. avgusta 1935.

Narodno gledališče v Ljubljani

DRAMA.

Začetek ob 20. uri.

6. junija, četrtek: Beneški trgovci. Red. Četrtek.

7. junija, petek: Zaprto.

8. junija, sobota: Bunbury. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

OPERA.

Začetek ob 20. uri.

6. junija, četrtek: Kratko življenje in balet Petruška. Red B.

7. junija, petek: Zaprto.

Drama.

Gdčna. Rainerjeva kot Jessica v »Beneškem trgovcu«. V četrtek 6. t. m. bodo odigrali v drami »Beneškega trgovca« za red. Četrtek. Gdčna. Rainerjeva bo igrala pri tej predstavi Jessico, hčer žida Shyloka (M. Skrbineš).

Opera.

Za red B se izjava v četrtek de Fallova opera »Kratko življenje« in Stravinskoga balet »Petruška«. Balet so predvajali najznamenitejši ruski koreografi s svojimi ansambli po vsej Evropi in Ameriki, ter so želi z njim največje uspehe. Muzikalno je jako invenciozen in ritmično kompliciran. Sole izvajajo: gospa Bravničarjeva, g. Golovin in g. Frelih. V operi »Kratko življenje«, ki slika španske cigane in granadsko gospodo, pojejo: g. Brolihova in Golobova ter gg.: Marčec, Marjan Rus, Janko, Petrovčič. Dirigent: ravnatelj Polič.

Šolstvo v Prekmurju

Prekmursko šolstvo se razmeroma dobro razvija. Ponekod so uspehi zelo lepi. Če je uspeh dober, je to dobro izpričevalo za dotičnega učitelja. Madžarska vlada je sicer tudi v Prekmurju dovolila, da se je v narodnih šolah poučevalo slovenski, toda v madžarskem pravopisu zaradi hitrejšega potujčevanja. Ta pravopis se je sedaj popolnoma opustil, opazili smo ga samo v nekaterih časnikih evangelske veroizpovedi. Zakaj še ni boljšega uspeha v šoli? Učitelji, posebno novinci, imajo Prekmurje za neko deželo preganstva in za deželo, kamor so prestavljeni samo za kazen. Jasno je, da pri takem učitelju ni mnogo uspeha. Zato bi bilo dobro, da bi oblasti nazile, kakšne učitelje nastavljajo v Prekmurju. Začetniki niso za te kraje. Sem spadajo izkušeni šolniki, ki se znajo popolnoma živjeti v razmere ljudstva in ki se ne boje nobenih težav in nobenih žrtv. Skoda, da tako primanjkuje učiteljev-domačinov, kajti oni bi bile zvezde, ki bi vodile iz te teme. Vzrok je seveda v prvi vrsti revščina, kajti starši ne morejo vzdrževati svojih sinov in hčera v precej dragem Mariboru in Čakovcu, a po najnovejših določbah drugim ne smejo na učiteljsko šolo. Učitelj, ki si nastavljen v Prekmurje, vživi se v razmere, ki so v tesni zvezi z delovanjem, ter bodi prijazen z ljudstvom! Potem boš videl, kakšne uspehe boš želi, in mlado in staro te bo spoštovalo. V Prekmurju je 93 narodnih šol, po večini samih eno- in dvorazrednic. Na takih šolah so najbolj potrebne najboljše moči, ker imajo svoje učence v vsej šolski dobi pod svojim vplivom in tudi, ko zapuste šole, žive po večini ob kulturni hrani učitelja. Le ta jih mora vzgajati v narodnem duhu, zato mora poznati vse dejanje in nehanje teh ljudi. To bo pa dosegel, samo če se je popolnoma vživel v življenje domačinov. R.

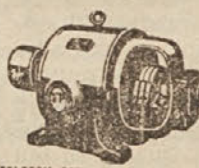
MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petna vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakmah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

IZLOŽBENEGA ARANŽERJA verziranega v dekoraciji modne stroke išče podjetje v Ljubljani. Ponudbe na upravo »Glasa naroda« pod značko: »spreten«.

PRODAM dvočlanovansko hišo na prometnem kraju v Sloveniji 15 minut od železniške postaje, 1 in pol ha zemljišča in 2 orala gozda prodam takoj. Sprejemni tudi vložne knjižice Mestne hranilnice Ljubljanske. Ponudbe pod »izredna prilika« na upravo lista.

VAJENKO za modni salon, veščo slovenščine in srboslovenščine sprejemni takoj. Naslov pri upravi št. 37.

Elektromotorji novi in rabljeni za vse namene vidno v veliki izbiri na prodaj. Lastna delavnica za previjanje in poravnavanje silin, avtomatizirani, elektromotorji ter vse elektrooparave, izvedljivi vsa električna inštalacije za razsvetljavo in pogon »ELEKTROPODIJETJE FRANJO PERČIČ-Ljubljana GOSPOSVEJSKA CESTA 16

Zadeva časti vseh Jugoslovancov so rojaki v sužnosti! Ščitimo svojo nacionalno čast ter pristopajmo k Braniboru!

Po težkem trpljenju je preminul včeraj v graškem sanatoriju naš nadvse ljubljani in skrbni soprog, oče, tast, ded, brat in stric gospod

FRANC OSET

veletrgovec in posestnik v Sv. Petru v Sav. dolini in solastnik avtomatičnega buffeta »Daj-Dam« v Ljubljani

Blagopokojnika prepeljemo v Ljubljano, kjer se vrši pogreb v petek, dne 7. junija t. l., ob 4. uri popoldne izpred mrtnišnice, Stara pot štev. 2 (Leonišče), na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. Peter-Vransko-Ljubljana-Zagreb, dne 5. junija 1935

Žalujoči ostali

Najcenejši **klobuki** domačega dela

v lepi izbiri Vam nudi:

FRANC BERNIK, Ljubljana, Tyrševa 12 (dvorišče)

Popravila po zmerni ceni!

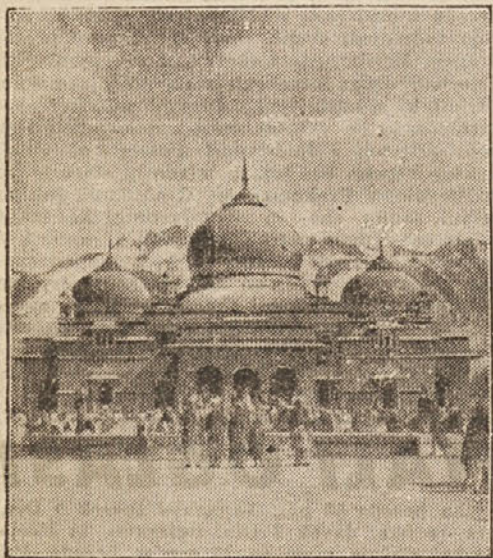
Naročajte

„Glas naroda“!

Strahote v potresnem ozemlju Quette

Vojaške oblasti so nad mestom Quetta, ki je bilo po potresu povsem uničeno, proglasile karanteno, ker obstoja nevarnost razširjenja epidemij. Nihče ne sme prestopiti ruševin in celo svojcem mrtvih in ranjenih je prepovedan dostop v okolico mrtvega mesta.

Trupla žrtev potresne katastrofe nakladajo po dvajset v vrsti v skladanice, ki jih zažgo. Po nekdanjem mestu vlada strahovit smrad razpadajočih trupel. Oblasti domnevajo, da se pod razvalinami nahaja še na tisoče trupel. Število človeških žrtev še ve-

Svetišče v Beludžistanu na kraju potresne katastrofe

dno ni točno ugotovljeno. Dva močna potresna sunka v nedeljo sta povzročila, da se je zrušilo postajno poslopje med Sibijem in Quetto.

Po poročilih iz Karachi je bil v jutranjih urah v ponedeljek zopet nov potresni sunek pri mestu Quetta, ki je povzročil med nesrečnim prebivalstvom, ki se nahaja v zasilnih šotorih, strahotno paniko. Potres je porušil železniške tračnice v neposredni bližini mesta in s tem onemogočil transport nesrečnega prebivalstva in ranjenec.

Peščen orkan nad Sibijem

Nad mestom Sibi je v nedeljo divjal strahovit peščen orkan. Strokovnjaki domnevajo, da je pojav orkana s tako silovitostjo v tesni zvezi z zadnjimi potresnimi sunki. Orkan je povsem onemogočil vsak polet pomožnih letal v Quetto. Stirje posebni vlaki, ki so dospeli iz Quette, so bili s peskom popolnoma zasuti.

Vodovodne napeljave v Quetti so porušene. Vsaka dobava pitne vode je nemogoča. Pomanjkanje živil k sreči ni občutno, ker se je vztrajnim in požrtvovalnim železničarjem posrečilo, da so pripeljali vlak goveje živine v neposredno bližino nesreč-

nega mesta. Brzobjavne vezi s Quetto so tudi nadalje še prekinejene. Izbruhil ognjenika Sharigh so se trenutno poglobili.

Angleško uradno poročilo

Angleški poročevalski oficir, ki je v nedeljo zvečer došel iz Quette v Sibi, je dal na razpolago poročevalcem uradno poročilo o stanju v potresnem ozemlju.

Po tem poročilu je trajal prvi potresni sunek v petek 31. maja 30 sekund. Že ta prvi sunek je povsem porušil notranjost mesta in vse okoliške vasi. K sreči je bila mestna garnizija v nočnih urah na vojaški vežbi izven mesta in so si vojaki s tem rešili življenje. Vojaki, ki so prihitali z nočne vaje prebivalstvu na pomoč, niso mogli

Buenos Aires – 400 letnica njegovega postanka

Z mrzlično naglico se pripravlja južno-ameriško mesto Buenos Aires, ki v svojem okrilju čuva, hrani in tudi preganja številne naše rojake Slovence in Jugoslovane, da dostojno proslavi 400 letnico svojega obstoja. Govorance, ljudske veselice in ves južnjaški tingl-tangl je na delu, da pokaže mednarodnemu svetu, ki se tako rad zbira po njegovih ulicah in trgih, kaj je mesto nekoč bilo in kaj je danes. Buenos Aires je veliko, moderno mesto, ki šteje 2 milijona prebivalcev, temperamentnih južnjakov, ki se bodo veseljevanja udeleževali z bogatim razpoloženjem in tipično dobro voljo. Nastanek mesta Buenos Aires je tesno

preprečilo ogromnega požara, pač pa so razstreljevali manj porušene bloke hiš, da so si napravili pot do notranjih delov mesta.

Že pri prvem sunku je bila večina policijskih stražnikov pobita, kakih 160 mož. Porušila se je tudi jetnišnica. Od jetnikov se menda nihče ni mogel rešiti. Angleški vojaki so izvrševali čudovita dejanja. Angleški oficir je n. pr. prvi dan rešil 42 živih teles izpod ruševin. Reševalna akcija je bila izredno otežkočena, ker ni bilo na razpolago reševalnih voz. Polnih dvesto tovornih avtomobilov je prvi dan prevažalo dele preživelega prebivalstva in ranjence. Do sobote so angleške čete pokopale 2277 trupel, k temu je treba prišteti še približno 3000 civilistov, ki so jih pokopali domačini sami.

Indijska vojaška bolnica je prvi dan sprejela 3500 oseb, čeravno znaša njena kapaciteta jedva 400 pacientov. Iz neuradnih poročil cenijo število evropskih žrtev na 1000.

povezan s pravilničnimi poročili, ki so jih iz Perua pošiljali odposlanci španskemu cesarju Karlu. Poročila so pripovedovala: »Tu so ceste tlakovane s srebrom in templji so pokriti z zlatom, notranjost pa je okrašena z biseri.« Razumljivo je, da so vse te krasote mogočnega cesarja premamile in tako je povabil k sebi Mendozo ter mu naročil, naj poišče pot v Peru. Tam naj gradi mesta, da bo cestam in potem zajamčil potrebno varnost.

Mornarica na potu

24. avgusta 1535 je Mendozova flota zapustila domačo luko San Lucar. 14 pono-

snih galej se je napotilo preko Oceana in vsak mož posadke se je zavedal, da vodi pot v čudežno deželo, v kateri leži zlato in srebro po cestah. Vendar dobri graditelji mest ti moške niso bili. To niso bili nosilci kulture, pač pa ljudje, ki so se hoteli okoristiti z bogastvom tujih dežel. Tega se je seveda tudi cesar zavedal in je izdal točna navodila, da morajo osvajalci od celotnega plena oddati cesarskemu dvoru eno petino, drugo petino pa cesarski zakladnici. Ostale tri petine ima dobiti Mendoza in njegovo moštvo.

Končno je Mendoza pristal na obrežju in sicer pri izlivu reke Río de la Plata, kjer je v smislu cesarskega povelja ustanovil naselbino.

Sv. Marija dobrih vetrov

Ustanovitelji mesta so tej naselbini dali posebno ime. V takratnih časih so pomorščaki slavili božjo čast po naklonjenosti ugodnega vetra. In tako je naselbina dobila ime Santa Maria de Buenos Aires, kar bi se po naše reklo Sveta Marija dobrih vetrov. Vsekakor niso nikjer v južni Ameriki vetrovne razmere tako neugodne, kakor ravno na tem mestu. Zato je tudi razumljivo, da so novi kolonizatorji ravno v imenu hoteli izkazati svojo priprošnjo, da bi se vetrovne razmere izboljšale.

Mendozovi naselbini ni bilo dano posebno dolgo življenje. Revolucionar, Domingo Irala je napadel mesto, dobrih pet let po ustanovitvi in ga razdeljal do tal. Prebivalce naselbine je odvedel v Asuncio. Tu so živeli pod njegovo oblastjo vse do leta 1580, ko je Domingo Irala umrl.

Novi Buenos Aires

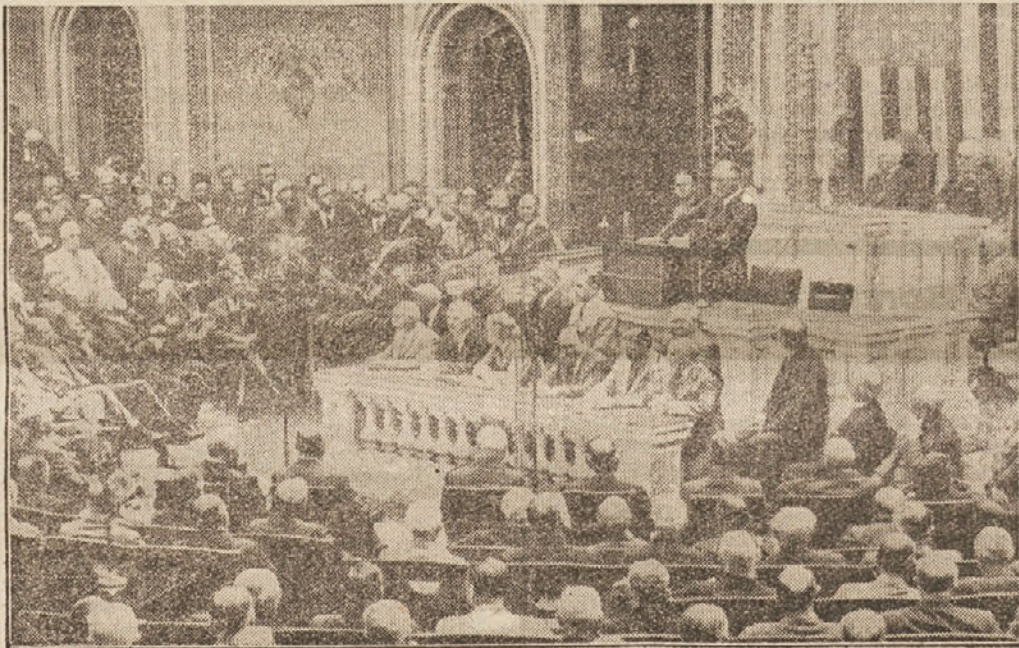
Po smrti diktatorja Irale so naseljenci zapustili Asuncio in se vrnili v prejšnjo naselbino, kjer si pa niso postavili na starih ruševinah novega mesta, pač pa so se pomaknili bolj proti severu na višje ležeče ozemlje, kjer je nastal novi Buenos Aires. Mesto se je hitro razvijalo in je danes moderno velemesto, ki se lahko kosa v vsakem oziru z evropskimi glavnimi mesti.

Samo ogromno dimenzionirani venec, ki bo krasil Mendozov spomenik za časa jubilejnih svečanosti poživilja spomin, zakaj in iz kakšnih vzrokov je nastalo to južnoameriško velemesto.

Dvojboj Gömbös : Eckhardt

Po svojih znamenitih potvorbah v marsejski razpravi v Ženevi znani madžarski politik Tibor Eckhardt se je skregal s predsednikom vlade Gömbösom zaradi nekaj političnih iskrej. Na levi Eckhardt, desno Gömbös.

Parlamentarna bitka v Ameriki, ki jo je osebno vodil predsednik Združenih držav.

Ameriški parlament se je pred kratkim bavil z ugovorom predsednika Roosevelta proti takozvanemu predlogu »bonov«, ki naj bi vojnim udeležencem zajamčili rento. Predsednik se je predlogu zakona uprl in je osebno v dolgem govoru apeliral na vse poslance, da osnutek zakona odklonijo. Kakor znano pa je predsednik v tem boju podlegel.

Emil Vachek:

Kri ne kliče po maščevanju...

Župnik, po imenu Kločurak, mu je zaupal. Bil je ljubezniv, star človek, ki je bil vselej vesel, če ga je obiskal inteligent. Povabil je Bernarda na obed ter se na vso moč trudil, da bi razumel njegovo češčino. Toda Bernardu se ni hotela ponuditi ugodna prilika, da bi vprašal po tem, kar mu je bilo na srcu. Dobri duhovnik je bil strašno radoveden, kaj se godi v Pragi in v svetu. Madžare so nedavno pregnali s Slovaškega, kamor so vpadli pod rdečimi prapori. Župnik je vprašal, ali je ta izgon trajen, ter se je bal, da se Madžari vrnejo. In zdaj je bil ugoden trenutek. Kločurak je sam začel.

»Poznate Madžare?« je vprašal. »Ste se bojevali z njimi?« Astenburg je odgovoril, da se je z njimi sicer mnogo stikal, ne more pa reči, da jih pozna.

»Razumljivo,« je soglašal župnik, »človek mora dolgo živeti z njimi, da bi jih poznal. To je sijajen in nasilen narod. Madžari in židi so bili šiba te dežele. Hvala Bogu, da jih ni več tu. Ampak dolgo bo še trajalo, preden dežela ozdravi po njih. Naša občina ima nanje poseben spomin, ravno iz vojne.«

In začel je pripovedovati dogodek, ki je obče znan, Bernardu v grozo. Bilo je tako, da so tukajšnji ljudje pripisovali to Madžarom. Morda je bil sam Glaser povzročitelj te legende, in sicer iz dobrih razlogov. Očitno se je v sosesčini dvaindevetdesetega polka bojeval tudi kak madžarski oddelek. Baje so bili honvedi iz Hatvana. Tem so to prišli. Avstrijci se niso nikogar dotaknili, ko so šestič zavzeli Volosjanko. Toda patrila hatvanskih honvedov je pobrala. Bilo je tako, da so tukajšnji ljudje pripisovali to

42

Madžarom. Morda je bil sam Glaser povzročitelj te legende, in sicer iz dobrih razlogov. Očitno se je v sosesčini dvaindevetdesetega polka bojeval tudi kak madžarski oddelek. Baje so bili honvedi iz Hatvana. Tem so to prišli. Avstrijci se niso nikogar dotaknili, ko so šestič zavzeli Volosjanko. Toda patrila hatvanskih honvedov je pobrala tukajšnjega šolskega voditelja z rodbino vred, Lukašika, in pod grčem je vse ustrelila. Od vse rodbine je ostal samo sin, ki je bil pri vojaki, in hčerka, ki je zaradi tega zblaznela. V Volosjanki se spočetka ni vedelo nič o eksekuciji. Domnevalo se je, da so Lukašika nekam odpeljali, morda v Ungvar, morda v Marmaroško Sihoto, morda v Pešto. Toda ko je vojska odšla, so začeli vaščani pregledovati gozd. Tam so našli Mileno, hčerko gospe Lukašikove iz prvega zakona. Bežala je pred vaščani, ki so spoznali, da je zblaznela. Potem so pazili nanjo oddaleč in videli, da se zmerom vrača na isto mesto na planjavi pod gozdom. Ko je odšla, so pregledali to mesto in našli nekaj strašnega. Plitvo v zemlji so bili pokopani trije mrliči, troje trupel, že zelo razpadlih. To je bila Lukašikova rodbina. Pokopali so jih na tukajšnjem pokopališču ter javili to oblastem. Prišli so orožniki, preiskovali in posledica je bila, da so prijeli Mileno ter jo nekam odpeljali, vaščanom pa so prepovedali, da se ne smejo več zanimati za to zadevo.

To se je zgodilo v juniju. Sredi julija je prišel sem na dopust sin Lukašikove. Revež, ničesar ni slutil; mislil so, da tudi on zblazni. Ko se je nekoliko pomiril, je začel zbirati poročila, kako se je to zgodilo, toda pri nikomer ni mogel ničesar izvedeti, razen tega, da so to storili hatvanski honvedi. Potem se je vrnil k polku ter se je spet pripeljal šele čez leto dni. Povedal je Kločuraku, da je povsod poizvedoval, a ne more ničesar izvedeti. Kakor vse kaže, je on edini dvomil, da so to storili hatvanski honvedi. Pri tem obisku je postavil na grob usmrčenih spomenik, toda komaj je odpotoval, so se pojavili orož-

niki in, kakor da jih je nekdo opozoril, so šli naravnost na pokopališče. Poklicali so grobarja, ga strašno pretepli ter mu ukazali, izkopati spomenik. Na spomeniku so bila namreč imena tistih treh in pod njimi »Umrjeni 18. maja 1915.« Orožniki so šli v župnišče, zrekvirali voz in konja ter odpeljali spomenik bogvekam. Sin Lukašikove se ni več pojavil; šele po končani vojni je spet prišel. Ko je slišal, kaj se je zgodilo, je naročil nov spomenik in ta še danes tam stoji. Ali ga hočete pogledati, gospod? Ko je Bernard zanikal, je rekel: Na spomeniku stoji zdaj: »Umril jih je 18. maja 1915 avstroogrski častnik.«

Bernard je vztrepetal. »Avstroogrski častnik? Ali je ta sin izvedel kaj natančnejšega?« Župnik je potrdil: »Ni izvedel imena tega človeka, toda slučajno se je sešel proti koncu vojne z nekim vojakom, ki je slišal pripovedovati o tem. In ta vojak je z vso gotovostjo trdil, da častnik, ki je to zapovedal, ni bil Madžar, temveč Nemec. Toda prav mogoče je, da je služil pri honvedih, dasi je bil Nemec. Na Ogrskem je bilo tedaj mnogo Nemcev, ki so imeli veliko število častnikov tudi pri honvedih. Naši mislijo, da so to storili vendarle honvedi.«

»Morda,« je rekel Astenburg s slabim glasom, »ali ve kaj natančnejšega deklica, ki je to preživela?«

Župnik je zmajal z glavo: »Ta sploh ničesar ne ve. Še tega ne ve, kako se imenuje. Nikogar ne pozna. Njen brat jo je večkrat obiskal, pa ga ni spoznala. Popolnoma jo je zapustil spomin.«

Naročajte „Glas naroda“!